

**Ösztönzött pazarlás -
Lakossági energiaárak állami támogatása
2003 - 2009**

Összefoglaló elemzés

Második, átdolgozott változat
2009. június

Eredeti tanulmányt készítette: Fülöp Orsolya
2009. február

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló.....	2
2. A háztartási energiafogyasztás főbb jellemzői	6
3. Az alanyi jogon járó gázár-támogatási rendszer (2003-2006)	8
Pénzügyi források.....	8
A támogatási rendszer részletei	9
Jogosultak.....	9
Támogatási összegek.....	10
A támogatás folyamata.....	14
Nyugdíjasok távhőszolgáltatási támogatása (2005.10.01 – 2006.12.31.)	14
A támogatás összege:	15
A támogatás folyamata.....	15
A szociális alapú támogatási rendszer elődje (2006.07.15. – 2006.12.31.)	16
Jogosultak:.....	16
A támogatás összege:	17
A támogatás folyamata:.....	18
4. A szociális alapon járó gázár- és távhőtámogatási rendszer (2007. január 1-től).....	19
Pénzügyi forrás.....	19
Jogosultak.....	20
A támogatás összege	21
A támogatás folyamata.....	22
A jogosultság ellenőrzése.....	22
5. A Robin Hood-adó (2009. január 1-től)	23
Az adófizetés alanyai.....	23
Az adófizetés mértéke	23
6. Következtetések.....	24
7. Mellékletek	26
1. sz. melléklet – A dán fűtéstámogatási rendszer bemutatása	26
2. sz. melléklet - Statisztikák.....	27
3. melléklet - Igénylőlap a 2009. évi energiafelhasználási támogatás	40

1. Vezetői összefoglaló

Az elmúlt évtized folyamán Magyarország **jelentős állami pénzeket** fordított arra, hogy **a lakosság támogatott árakon részesüljön gáz-, illetve távhő-ellátásban**. Tanulmányunkban erről a ma is fennálló rendszerről adunk áttekintést és összefoglalást, az elérhető adatok felhasználásával. (Itt jegyeznék meg, hogy az elemzéshez szükséges adatok felkutatása hónapokat vett igénybe.)

A lakossági gázártámogatás rendszere 2003-ban kezdődött: **ekkortól 2006 végéig alanyi jogon járó gázár-támogatási rendszer** volt érvényben Magyarországon. Ez azt jelentette, hogy a nagyjából 3,7 millió háztartásból hozzávetőlegesen **3,1-3,2 millió háztartás** részesült támogatásban, éves gázfogyasztásától függő mértékben (de maximum 102.000 MJ/éves gázfogyasztásig). A támogatási összegek évről-évre **folyamatosan emelkedtek**, az infláció, a nettó reálbérek és a gázárak növekedési ütemét jócskán meghaladó mértékben: az I. tömbben¹ tizenhét-szeresére, a II. tömbben² pedig tizenötszörösére nőtt a támogatás nagysága (Ft/MJ) 2003-ról 2006-ra. Egy átlagos háztartás³ így 2006-ban éves szinten kb. 40.000 forinttal, azaz csaknem 25%-kal kevesebbet fizetett ki gázszámláira, mintha nem részesült volna ártámogatásban.

A támogatási rendszer működtetése a **Gazdasági és Közlekedési Minisztérium** feladata volt, pénzügyi forrását a költségvetési törvény GKM fejezete alatt létrehozott támogatási előirányzat, az „Energia- és közlekedési célú előirányzat” biztosította. A célirányzat kezelésével kapcsolatos technikai részfeladatokat (nyilvántartás, pénzügyi és számviteli, valamint ellenőrzési feladatok) az Energia Központ Kht. végezte, és ők térítették vissza a szolgáltatók részére az általuk érvényesített támogatásokat. A célirányzatnak fedeznie kellett a felmerült **adminisztratív költségeket** is. A célirányzat bevételét a bányászatról szóló törvényben meghatározott bányajáradéknak a 12%-ot meghaladó része, és (2004-től) a közüzemi nagykereskedők földgázár-kiegyenlítés címén befizetett hozzájárulásai képezték. A vonatkozó adatok begyűjtése után megállapíthattuk, hogy az állam 2003 és 2006 között összesen **mintegy 330 milliárd forintot** fizetett ki a célirányzatról a lakosság támogatására, amely jelentősen, kb. **200 milliárd forinttal meghaladta** a költségvetésben az említett célirányzaton ezen 3 évben összesen előirányzott összegeket. (Az összegek az Energia Központ Kht-nál felmerült adminisztratív költségeket is tartalmazzák, ezek mértékéről azonban sem a Központtól, sem pedig az érintett minisztériumtól nem sikerült tájékoztatást kapnunk.)

Az alanyi jogú gázár-támogatási rendszer 2005-ben kiegészült a **nyugdíjasok távhőszolgáltatási támogatásával**, ez azonban nem a GKM, hanem az **Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium** hatáskörébe tartozott. A rendszerben érintett volt ezen kívül az illetékes települési jegyző, akinél a támogatást kérelmezni kellett, valamint az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, amely a támogatásokat a nyugdíjfolyósítási szerveknek folyósította (majd a központi költségvetés megtérítette számára). Ennek keretében a távfűtéses háztartások először havi 2000, később havi 1000 forintos támogatásban részesültek. Összehasonlításképpen: egy átlagosnak tekinthető távfűtéses, budapesti háztartás⁴ távhőszámlája ebben az időszakban átlagosan havi 14 -15 ezer forint körül alakult. Mindez mintegy **1,5 milliárd forintos** kiadást jelentett az államnak 2005-2006-ban.

A nyugdíjasok távhő-támogatása 2006 nyarán úgy módosult, hogy 2006. év végéig, tehát kb. fél éven keresztül kiegészült a **nagycsaládosoknak** (illetve a fogyatékosok támogatásában vagy ún. magasabb összegű családi pótlékban részesülő háztartásoknak) **nyújtott távhő- és gázár-támogatással**. Az alanyi jogon járó gázár-támogatás ekkor is érvényes volt, a nagycsaládosok (és az említett egyéb jogosultak) részére nyújtott támogatás ezen felül járt. A nagycsaládosok és további jogosultak így az alanyi jogon járó támogatás esetében meghatározott maximális éves gázfogyasztás felett is igénybe

¹ 51.000 MJ/év (~1500 m³/év) alatti fogyasztással rendelkező háztartások

² 51.001-102.000 MJ/év (~1500-3000 m³/év) alatti fogyasztással rendelkező háztartások

³ évi 1660 m³ gázt fogyasztó

⁴ 140lm³-es, 45 GJ/év hőfelhasználású

vehették a támogatást, de maximum 170.000 MJ/éves fogyasztásig. A nagycsaládosoknak és nyugdíjasoknak nyújtott távhő-támogatás ebben az időszakban havi 2500 forintot tett ki. A rendszer ekkorra meglehetősen bonyolulttá és *sokszereplőssé* vált: a GKM, az ISZCSM, az Energia Központ, a jegyző, a Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, a nyugdíjfolyósító szervek valamint a szolgáltató mellett belépett a képbe a Magyar Államkincstár is, ahol a nagycsaládosok kérelmezheték a támogatást.

2007-től – minden bizonnyal a hatalmas állami kiadások mérséklése végett – új korszak kezdődött az energiaár-támogatások terén: az alanyi jogú támogatási rendszert felváltotta a **szociális alapú támogatási rendszer**. A szociális alapú gáz- és távhőtámogatás 2007. január 1-jei bevezetésével megszűnt minden korábbi energiaár-támogatási rendszer, azaz az alanyi jogon járó gázár-támogatási rendszer, a nyugdíjasok távhőtámogatása, valamint a nagycsaládosok távhő- és gázártámogatása. Jelenleg tehát csak a szociális alapú gáz- és távhőtámogatási rendszer van érvényben.

A támogatásra csak azok a fogyasztók jogosultak, ahol a háztartásban az *egy fogyasztási egységre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének három és félszeresét*. Ezen belül négy jövedelmi kategória került kialakításra, változó támogatási mértékekkel. Alapból csökkent tehát a jogosultak köre, majd ez az éves maximális energiafogyasztási határok csökkentésével valamelyest még tovább szűkült⁵. **2008-ban 1,8 millió háztartás** részesült támogatásban: a gázt használó háztartások 55, a távfűtéses háztartások 49%-a.

2008. októberétől a támogatási rendszer úgy változott, hogy a távhőszolgáltatást háztartási célra igénybe vevő, *távhő-támogatásra nem jogosult* fogyasztókat a fűtési időszakban (január 1-jétől március 31-ig, illetve október 1-jétől december 31-ig) havonta **1150 Ft összegű távhődíj-juttatás** illeti meg. Ehhez a támogatáshoz a „normál” gáz- és távhő-kompenzációhoz hasonlóan az SZMM fejezetében tervezett előirányzat biztosítja a forrást.

A támogatási rendszer működtetése a GKM-től a **Szociális és Munkaügyi Minisztériumhoz** került át. A támogatások pénzügyi forrását az éves költségvetési törvényben az SZMM fejezetében tervezett, „Hozzájárulás a lakossági energiaköltségekhez” elnevezésű előirányzat biztosítja. Az előirányzatra a költségvetés GKM fejezetében tervezett, „Energiaár-kompenzációs befizetések” című sorról kerül át a pénz, amelynek bevételét az előzőekben már ismertetett bányajáradék illetve a közüzemi nagykereskedők hozzájárulásai képezik. Ezt bizonyos összeggel minden évben kiegészít(het)i a központi költségvetés is (ezt a szociális miniszter kezdeményezésére a pénzügyminiszter teheti meg). Az előirányzattal kapcsolatos kezelési feladatokat (nyilvántartási, pénzügyi és számviteli, és ellenőrzési feladatok) a Magyar Államkincstár látja el, illetve ők bírálják el a fogyasztók támogatási kérelmeit is. A MÁK adminisztrációs és egyéb többlet-terheit szintén az előirányzatnak kell fedeznie. **2007-2008** folyamán az állam összesen kb. **190 milliárd forintot** fordított a lakossági gáz- és távhő-árak támogatására. Ebből kb. **3,7 milliárd forintot** (~ 2%) tett ki a MÁK adminisztrációs költsége ebben az időszakban.

A szabályozás értelmében a MÁK ellenőrizheti a támogatásra való jogosultság fennállását, indokolt esetben az APEH bevonásával. (A támogatásra való jogosultsági feltételek fennállását az APEH saját jogkörben is ellenőrizheti.) 2008-ban 90.272 háztartást vontak ellenőrzés alá, amely során vizsgálták mind a jövedelmek, mind pedig a háztartás-szerkezet megfelelő feltüntetését. Az ellenőrzések még folyamatban vannak, február 9-ig – az SZMM illetve a MÁK tájékoztatása szerint – 46.689 esetet zártak le adategyezőséggel, 9.424 ügy hiánypótlási szakaszban van, **22.395 esetben** pedig **jogosulatlan** igénybevitel került megállapításra.

Az energiaárak emelkedése miatt az ország vezetése „társadalom- és szociálpolitikai szempontból” (vagyis: politikai okok miatt) igényként, illetve követelményként fogalmazta meg, hogy a gázár- illetve a távhő-támogatási mértékek 2009-ben is változatlanul maradjanak. Mivel azonban az

⁵ Gázfogyasztás esetén a támogatás 2007. október 31-ig legfeljebb 102.000 MJ, nagycsaládos háztartás esetében legfeljebb 170.000 MJ hőmennyiség után járt. 2007. november 1-től azonban a határok 68.000 MJ-ra, illetve 136.000 MJ-ra módosultak.

előirányzat forrása a bányajáradékból származó befizetések csökkenése miatt szűkebbé vált, szükségessé vált pótlólagos források bevonása. Ennek forrása az **ún. Robin Hood-adó**, amelyet az energiaellátóknak 2009 januárjától kell fizetniük. Az adó mértéke a társaságok adózás előtti eredményének 8%-a, amelyből évi **30 milliárd forint** összegű bevételt becsülnek 2009-re.

Jól látszik tehát, hogy a rendszer fenntartása, működtetése (vagyis egyrészt a lakosság részére kifizetett támogatások, másrészt a támogatások folyósításából, nyilvántartásából származó adminisztrációs költségek) igen jelentős pénzügyi források előteremtését követelte illetve követeli meg az országtól. Ezt - legalábbis részben – a már említett gazdasági vállalkozások (bányászati vállalatok, földgáz-nagykereskedők, energiaellátók) befizetései fedezik.

A rendszerrel szemben megfogalmazható egyik legnagyobb probléma, hogy a mesterségesen alacsonyan tartott energiaárak erősen **torzítják a piacot**, hiszen nem a valós piaci viszonyokat tükrözik. Ez amellet, hogy az energiaszektorat átláthatatlanná teszi, helytelen jelzést ad egyrészt a fogyasztóknak, akik így kevésbé érzékelik az energia értékét és könnyelműbben, **pazarlóbban bálnak** az energiával, és kevésbé hajlandók **energiafogyasztást csökkentő beruházásokra**. Ezzel egyidejűleg az állam a lakossági energiahatékonyság javítását is támogatja, azonban az energiaár-támogatás töredékének⁶ megfelelő mértékben. Az energiahatékonyság javítása révén pedig a lakosság energiafogyasztásának 25-30%-a megtakarítható lenne, jelentősen csökkentve ezzel az ország energiafüggőségét és szén-dioxid-kibocsátását.

Másrészt valós piaci árak híján a szolgáltatók is kevésbé vannak ösztönözve a **szükséges korszerűsítések, fejlesztések** megtételére, amely közép és hosszú távon katasztrofális hatásokkal járhat az ellátásbiztonság szempontjából. Példa erre Azerbajdzsán, Örményország, Kirgizisztán stb. esete, ahol a távhő-rendszereket annyira hagyták lepusztulni, hogy az emberek tömegesen váltottak gáz-, illetve villanyfűtésre, és még a fővárosokban is jócskán csökkent a távhővel ellátott fogyasztók száma.

Bár nem feltétlenül, de a magyar rendszerrel kapcsolatban mindenképpen felmerül az **igazságosság** kérdése. A támogatás igénylése ugyanis gyakorlatilag **önbevalláson** alapul, az igénylőlapon közölt adatok helyessége, a jogosultsági kritériumok fennállása alapvetően nem kerül ellenőrzésre, esetleg utólagosan egy részük. Joggal feltételezhetjük továbbá, hogy a **rászorultsági kritériumok** eleve túl engedékenyen vannak meghatározva, legalábbis a többi segélyhez, illetve szociális támogatáshoz képest. Ennek vizsgálata ugyan nem képezte jelen elemzés tárgyát, azonban ha egy országban a háztartások csaknem fele szociális alapon gázár- illetve távhőtámogatásra jogosult, ott vagy igen nagy a nyomor (ez Magyarországon – egyelőre – nem áll fenn), vagy nagy részük jogosulatlanul veszi igénybe a támogatást, azaz csal (ebből nem szeretnénk kiindulni, bár ahogy láthattuk, az eddigi ellenőrzés során elég nagy volt a jogosulatlanul igénybe vevők aránya), vagy rosszul lettek meghatározva a kritériumok.

Az effajta támogatásnak továbbá igen nagy az **adminisztrációs igénye**, hiszen a kérelmeket fel kell dolgozni, nyilván kell tartani, ellenőrizni kell, át kell utalni a költségvetésből a kezelő szervezet, valamint a kezelő szervezettől a szolgáltatók felé stb.

Megállapíthatjuk tehát, hogy számos **problémával jár** a Magyarországon bevezetett gyakorlat. Természetesen nem állítjuk, hogy a szociális kérdések egyszerűen figyelmen kívül hagyhatók, és a rászoruló háztartásokat hagyja magára az állam. Mindez azonban nem annyira energiapolitikai, sokkal inkább **szociálpolitikai** kérdés, amely a szociális háló megfelelő kialakításával kezelhető. Az erős szociális hálóra mindenképpen szükség van, máskülönben a politikusok félnek a piaci árak lakossági bevezetésétől, hiszen a sérülékeny, hátrányos helyzetű fogyasztók nehéz helyzetbe kerülhetnek. Hogy Magyarországon mennyire erős a szociális háló, arra ezen tanulmány keretei között nem mernénk

⁶ Összehasonlításul: 2008-ban az állam 80 milliárd forintot fordított a gáz- és távhő-támogatásra, 3,1 milliárdot a lakosság energiahatékonyságát növelni szándékozó Nemzeti Energiatakarékosági Programra és 10 milliárd körüli összeget a „Panel Programra”.

semmifajta kijelentést tenni. Egy azonban biztos: hazánkban létezik egy nagyon hasonló célt kielégítő szociális segély-fajta - **az önkormányzatok által nyújtott lakásfenntartási támogatás**. Ennek hatékonysága, részletes vizsgálata külön tanulmány tárgyát képezi, azonban nem tűnik célszerűnek egy már létező szociális ellátási rendszer mellett egy azonos célú támogatási fajtát fenntartani.

A nemzetközi gyakorlatban több megoldás is napvilágot látott már. Ezek közül a legnépszerűbb talán a **tömb-tarifa**, hiszen csekély adminisztrációt igényel, átlátható, kiszámítható és alapvetően igazságos, de tény, hogy szintén torzítja a piacot (ugyanis a magasabb fogyasztású, magasabb tarifával rendelkező háztartások által fizetett díjak fedezik a kisebb fogyasztású háztartások alacsonyabb tarifáit).

További lehetséges megoldás a kereslet csökkentése a lakóépületek **energiahatékonyságát javító** beruházások ösztönzésével, támogatásával, amelyek révén a háztartások energiaigénye csökken.

Természetesen egyedül üdvözítő megoldás ebben a kérdésben sincsen, azonban **ésszerűnek látszik az ártámogatások megszüntetése az energiahatékonyság-ösztönző beruházások támogatása és a szociális támogatási rendszer erősítése illetve (részleges) átalakítása mellett. Ennek további vizsgálata szükséges, az érintettek párbeszéde mellett.**

Összefoglaló adatok

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Költségvetési előirányzat*	millió Ft	6.000	34.829	45.000	50.000	112.000	81.123	62.817
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal befizetései**	millió Ft	10.132	43.619	108.702	87.594	69.622	78.428	
Tényleges kifizetések***	millió Ft	1.138	43.753	76.021	208.779	109.954	79.377	
ebből: adminisztrációs költség****	millió Ft	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1.993	1.777	
Egyenleg*****	millió Ft	4.862	-8.924	-31.021	-158.779	2.046	1.746	
Támogatott háztartások (becsült) száma*****	ezer háztartás	3.100	3.100	3.200	3.200	2.096	1.842	

* Forrás: az adott évi költségvetési törvény

** Forrás: Magyar Bányászati és Földtani Hivatal

*** Forrás: Magyar Államkincstár

**** Az előirányzat és a tényleges kifizetések különbsége.

***** Forrás: KHEM illetve SZMM

2. A háztartási energiafogyasztás főbb jellemzői

Magyarországon nagyjából **3,8 millió háztartás** van, számuk az elmúlt években folyamatosan növekedett.

A háztartások döntő többsége, kb. **85%-a** használ **földgázt** otthonában – hogy fűtési, vagy főzési célból, az az alábbi adatokból nem derül ki, az elemzés tárgya szempontjából azonban nem is lényeges. A táblázatból látható, hogy a háztartási földgázfogyasztók száma is folyamatosan emelkedett az utóbbi években.

A háztartások nagyjából **17%-a** részesül **távhőszolgáltatásban**, számuk nagyjából állandó.

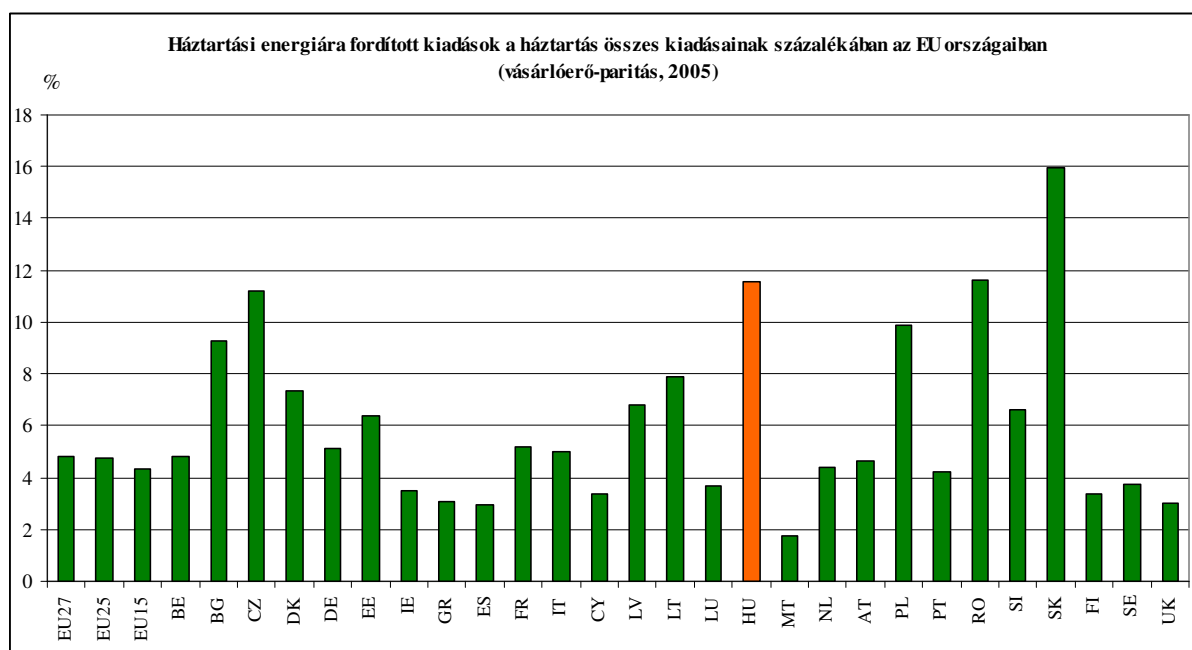
Bár a táblázatból nem derül ki teljesen pontosan, kijelenthetjük, hogy a gázfűtéses illetve a távfűtéses háztartások kiteszik az összes háztartás csaknem egészét.

	<i>fő</i>							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Háztartások száma*	3.750.919	3.758.634	3.747.573	3.737.941	3.745.363	3.837.087	3.811.357	3.809.947
Háztartások átlagos taglétszáma*	2,65	2,68	2,68	2,68	2,67	2,59	2,60	2,60
Háztartási földgázfogyasztók száma**	2.824.000			3.037.000	3.101.000	3.166.000	3.224.000	3.270.000
ebből: háztartási fűtési fogyasztó**	2.293.000			2.512.000	2.529.000	2.559.000	2.610.000	2.660.000
Háztartási PB-gázfogyasztók száma**	3.766	3.401	3.058	2.978	3.134	1.505	1.505	1.487
Távfűtött lakások száma**	646.000			647.000	645.000	662.000	653.000	

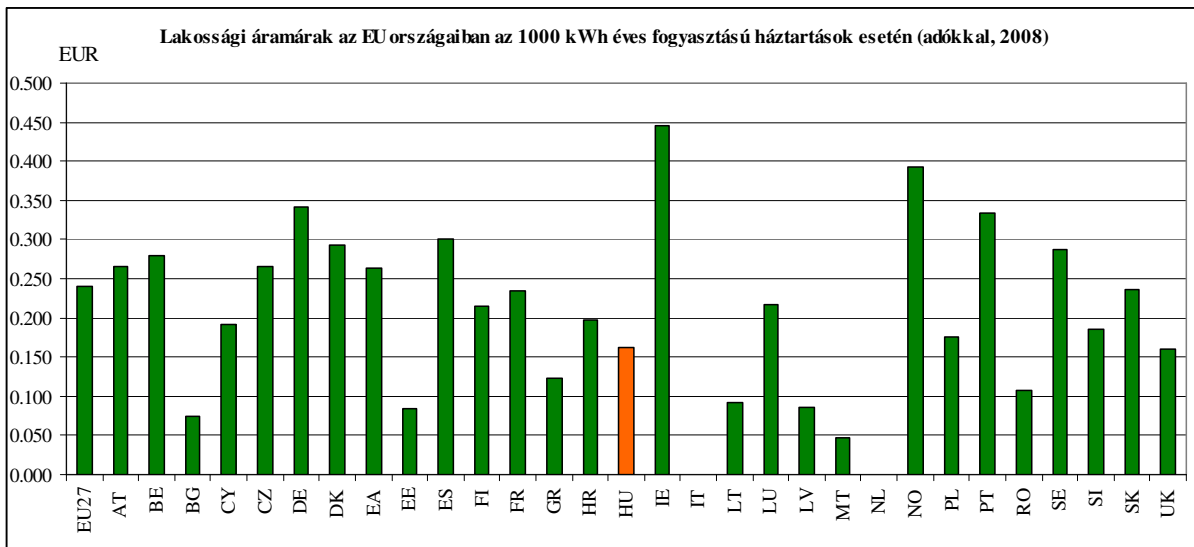
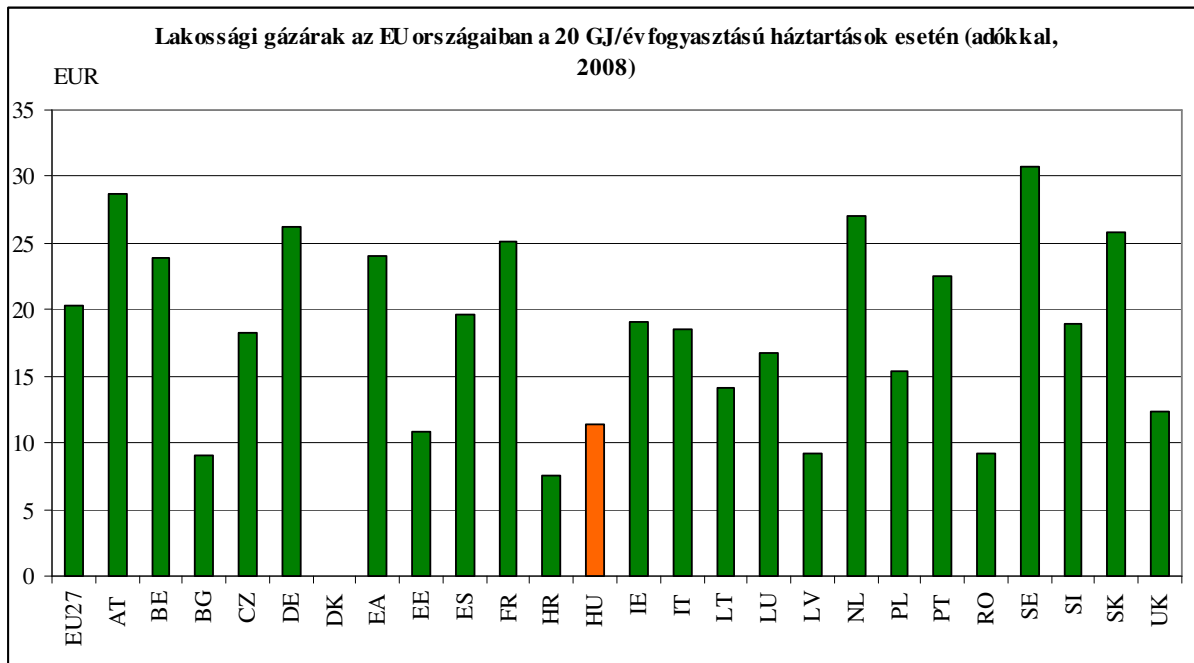
*KSH

** Magyar Energia Hivatal

Az Eurostat adatai szerint a magyar háztartások összes kiadásuk 11,6%-át a háztartási energiakiadásokra fordítják (ld. még a mellékletben). Ez az arány csak Szlovákiában és Romániában magasabb, a 27 tagország átlaga pedig jóval alacsonyabb, 4,8%.

A lakossági energiaárak nem tekinthetők magasnak Magyarországon az EU átlagához viszonyítva (ld. a mellékletben is):

3. Az alanyi jogon járó gázár-támogatási rendszer (2003-2006)

A lakossági energiaárak támogatásának alapját a *2003. évi földgázellátásról szóló XLII. törvény* 50.§-a teremtette meg, amely kimondta, hogy a háztartási fogyasztók a tulajdonukban vagy használatukban lévő ingatlanokban kedvezményes földgázellátásban részesülhetnek (a vezetékes propán- és butángázt is beleértve).

Pénzügyi források

Kapcsolódó jogszabályok

- **2003. évi XLII.** törvény a földgázellátásról
- **113/2003.** (VII. 29.) Korm. rendelet az Energiagazdálkodási céllelőirányzat kezeléséről és felhasználásáról
- (50/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet a kedvezményes gázellátás igénybevételéről)
- **325/2004.** (XII. 9.) Korm. rendelet az Energiagazdálkodási céllelőirányzat kezeléséről és felhasználásáról szóló 113/2003. (VII. 29.) Korm. rendelet módosításáról

A 2003-tól 2006-ig érvényben lévő szabályozás értelmében a lakossági gázár-támogatás pénzügyi forrását a költségvetési törvény „Gazdasági és Közlekedési Minisztérium” fejezete alatt létrehozott támogatási előirányzat, az „**Energiagazdálkodási céllelőirányzat**” biztosította.

A **céllelőirányzat bevételeit** a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvényben meghatározott bányajáradéknak egy bizonyos (a 12 százalékos általános kulcs fölé eső) része képezte. Ezt a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal gyűjtötte be (illetve gyűjti be most is) a fizetésre kötelezett vállalkozásoktól⁷, és fizette be az Energiagazdálkodási céllelőirányzat címére. 2004-től a befizetett bányajáradékon kívül a közüzemi nagykereskedők földgázár-kiegyenlítés címén befizetett hozzájárulása⁸ is a céllelőirányzat bevételeit képezte.

Ha a céllelőirányzatba ténylegesen befolyó bevétel kisebb volt, mint a költségvetési törvényben a gázár-támogatásra előirányzott összeg, akkor a kiesett összeget az államnak pótolni kellett, ha nagyobb, akkor csökkenteni kellett a céllelőirányzatot. Ezt a módosítást a pénzügyminiszterrel egyetértésben kellett végrehajtani.

A céllelőirányzat kezelésére a GKM fejezeti kezelésű **céllelőirányzat-felhasználási keretszámlát** nyitattott. A fejezeti kezelésű előirányzat azt jelenti, hogy közvetlenül az adott költségvetési fejezet felügyeletét ellátó szerv, vagyis az adott minisztérium (ebben az esetben a GKM) döntési és felelősségi körébe tartozik, a tervezéstől a felhasználás ellenőrzéséig.

A GKM a céllelőirányzat kezelésével kapcsolatos technikai részfeladatok (a céllelőirányzat nyilvántartása, pénzügyi és számviteli, valamint ellenőrzési feladatok) végrehajtására **közreműködő szervezetként** az Energiahatékonysági, Környezetvédelmi és Energiainformációs Ügynökség Közhasznú Társaságot jelölte ki. A céllelőirányzatnak fedeznie kellett a közreműködőnél felmerült **adminisztratív költségeket** is.

A céllelőirányzat **maradványa** felhasználható volt a következő évben is, a pénzügyminiszter által meghatározott összegig.

⁷ Bányajáradékot a kitermelt ásványi nyersanyagok illetve geotermikus energia után kell fizetni, a kitermelés mennyiségéből keletkező érték után. Azaz a bányajáradék mértéke alapvetően a kitermelés nagyságától illetve az adott energiahordozó aktuális árától függ.

⁸ A közüzemi nagykereskedői engedélyesi tevékenység földgázár-szabályozásban elismert, az árszabályozásban figyelembevételre kerülő és a tényleges importköltségeinek pozitív különbözetéből adódó, az adott naptári évben keletkező bevételi többlet

Az alábbi táblázat bemutatja, hogyan alakultak az egyes években a bányajáradékból származó befizetések, a költségvetési törvényben az Energiagazdálkodási céllelőirányzat címén előirányzott kiadások, illetve a tényleges, év végi teljesítési adatok. (Sajnos a földgáz-nagykereskedők befizetéseit elkülönítetten nem sikerült megtalálnunk, ezért ezt a táblázat külön nem tartalmazza, de a költségvetési előirányzatban benne foglaltatik.)

	millió Ft			
	2003	2004	2005	2006
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal befizetései*	10.132	43.619	108.702	87.594
Energiagazdálkodási céllelőirányzat, költségvetési előirányzat**	6.000	34.829	45.000	50.000
Energiagazdálkodási céllelőirányzat, tényleges kifizetések***	1.138	43.753	76.021	208.779

Forrás:

*Magyar Bányászati és Földtani Hivatal

** Az adott évre szóló költségvetési törvény

*** Magyar Államkincstár

Ha összeadjuk az egyes években előirányzott illetve a céllelőirányzatról ténylegesen kifizetett pénzeket, láthatjuk, hogy **a tényleges kifizetések** (mindösszesen 329,7 milliárd forint) **nagyságrendekkel meghaladták a költségvetésben tervezett összeget** (mindösszesen 135,8 milliárd forint). A kifizetések a bányajáradékból származó befizetéseket⁹ (mindösszesen 250 milliárd forint) is jelentősen meghaladták, hozzá kell tenni azonban, hogy a közüzemi nagykereskedők befizetéseit (2004-től kellett nekik is hozzájárulniuk a rendszerhez) a táblázat nem tartalmazza, tehát nem tudjuk pontosan, mekkora volt az eltérés a bevételi illetve a kifizetési oldal között.

A támogatási rendszer részletei

Kapcsolódó jogszabályok:

- **50/2003.** (VIII. 14.) GKM rendelet a kedvezményes gázellátás igénybevételéről
- **97/2003.** (XII. 18.) GKM rendelet a kedvezményes gázellátás igénybevételéről szóló 50/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet módosításáról
- **138/2004.** (XII. 16.) GKM rendelet a kedvezményes gázellátás igénybevételéről szóló 50/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet módosításáról
- **50/2005.** (VI. 29.) GKM rendelet a kedvezményes gázellátás igénybevételéről szóló 50/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet módosításáról
- **106/2005.** (XII. 19.) GKM rendelet a kedvezményes gázellátás igénybevételéről szóló 50/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet módosításáról
- **43/2006.** (VI. 30.) GKM rendelet a kedvezményes gázellátás igénybevételéről szóló 50/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet módosításáról
- **61/2006.** (VIII. 28.) GKM rendelet a kedvezményes gázellátás igénybevételéről szóló 50/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet módosításáról

Jogosultak

A kedvezményes gázellátásra jogosult volt minden (gázt használó) háztartási fogyasztó, azaz:

- az egy vagy több fogyasztási helyet képező lakóépület, lakás vagy üdülő használója,
- a társasházi fogyasztói közösség, valamint
- a földgáz alapú hőtermelő (a hőtermelő távhőszolgáltatók is!) a háztartási célú hőértékesítése mértékéig.

A támogatás 102.000 MJ/éves fogyasztás alatt volt igénybe vehető, az éves fogyasztás alapján meghatározott kategóriák szerint eltérő mértékben. Lakossági fogyasztók esetén két kategória került

⁹ a befizetések nagysága az adott évben befizetésre kötelező vállalkozások számától, a kitermelések visszaesésétől/élénkülésétől, a földgáz illetve kőolaj árának változásától stb. függően változik.

megállapításra: 0-51.000 MJ/év, illetve 51.001-102.000 MJ/év fogyasztású háztartások. A háztartási célú hő- és távhőtermelés esetén öt kategóriába sorolták a jogosultakat: 20 m³/óránál kisebb, 20-100 m³/óra közötti, 100-500 m³/óra közötti és 500 m³/óra feletti névleges teljesítményű gázmérővel rendelkező fogyasztók illetve külön a szállítóvezetési fogyasztók (a támogatási összegeket ld. később, illetve a mellékletben).

A támogatásban részesült háztartások számáról a KHEM tájékoztatása¹⁰ szerint pontos nyilvántartás nincsen. Mivel csaknem minden gázt használó háztartás kapott támogatást, így 2003 és 2006 között évente nagyjából **3,1 – 3,2 millió** háztartásról volt szó.

A fogyasztók számára nyújtott egyéb, önkormányzati, alapítványi stb. támogatások összesen nem haladhatták meg a havi, gázártámogatással már csökkentett gázszámláját (vagyis: gázszámla – gázártámogatás – egyéb támogatások ≥ 0).

Társasházi fogyasztói közösségek esetén a közös képviselőnek kellett nyilatkozatot adnia a szolgáltató részére, hogy igazolják a jogosultságukat. Enélkül a szolgáltató nem érvényesíthetett támogatást.

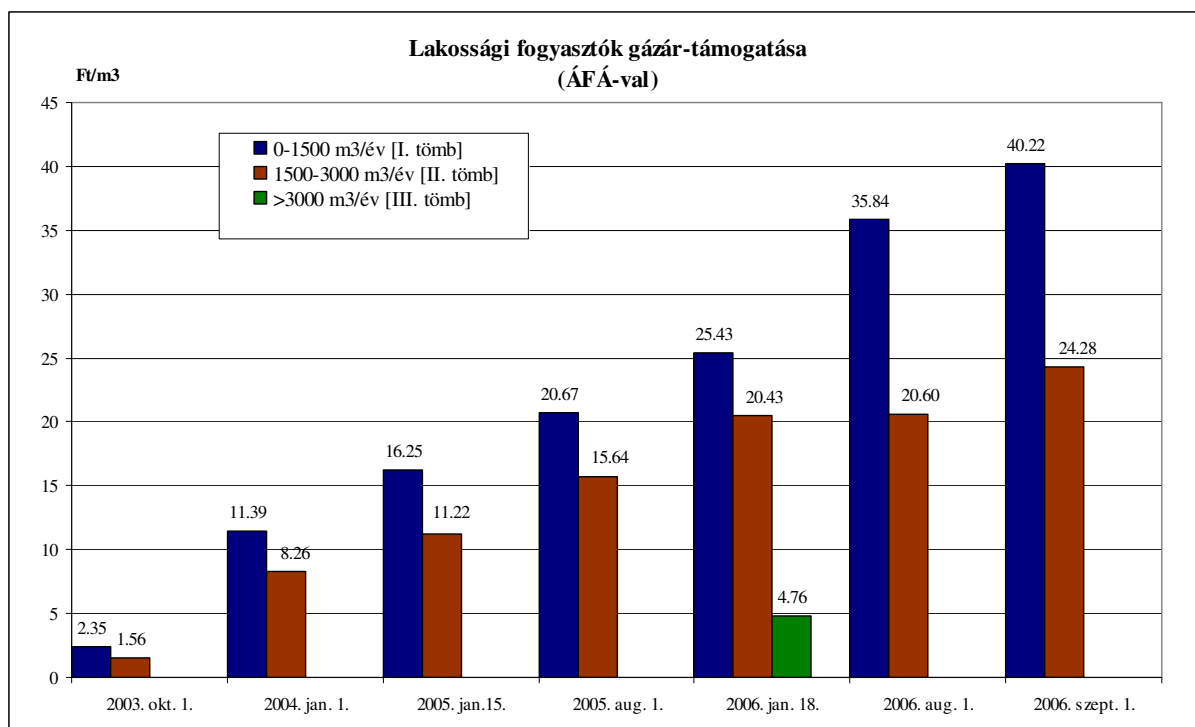
A hőtermelőknél illetve a **hőtermelő távhőszolgáltatóknak** szintén nyilatkozatot kellett adniuk az általuk háztartási és nem háztartási célra kiadott hőmennyiség arányáról ahhoz, hogy a szolgáltató felé igazolják jogosultságukat. Távhőszolgáltatás esetén a távhőszolgáltató a fogyasztásmérés alapján határozta meg, hogy az adott mérőhöz tartozó lakások milyen értékben jogosultak a kedvezményes gázból származó hőszolgáltatásra. A kapott támogatást tehát a távhőszolgáltató továbbosztotta a fogyasztóknak.

A **jogtalanul** igénybe vett támogatás összegét az igénybevételeért felelős szolgáltatónak vagy a háztartási fogyasztónak a jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő kamattal kellett visszafizetni a céllelőirányzat számlájára. A fogyasztó által jogtalanul igénybe vett támogatás megtérüléséről a szolgáltató volt köteles gondoskodni.

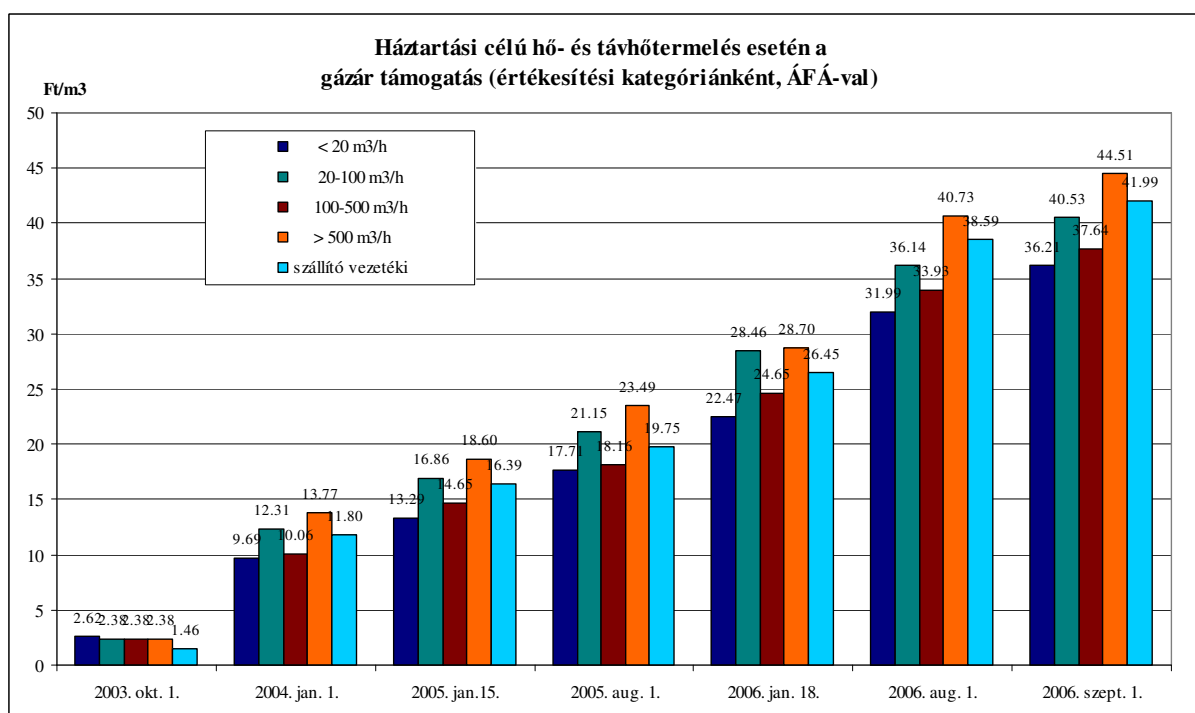
Támogatási összegek

Eltérő támogatási összeg vonatkoztak a lakossági fogyasztókra illetve a hőtermelőkre, ezek alakulását szemlélteti az alábbi két ábra. A támogatási összegeket tartalmazó részletes táblázatokat lásd a 3. sz. mellékletben.

¹⁰ telefonbeszélgetés Zarándy Tamással, illetve Brunner Györggyel

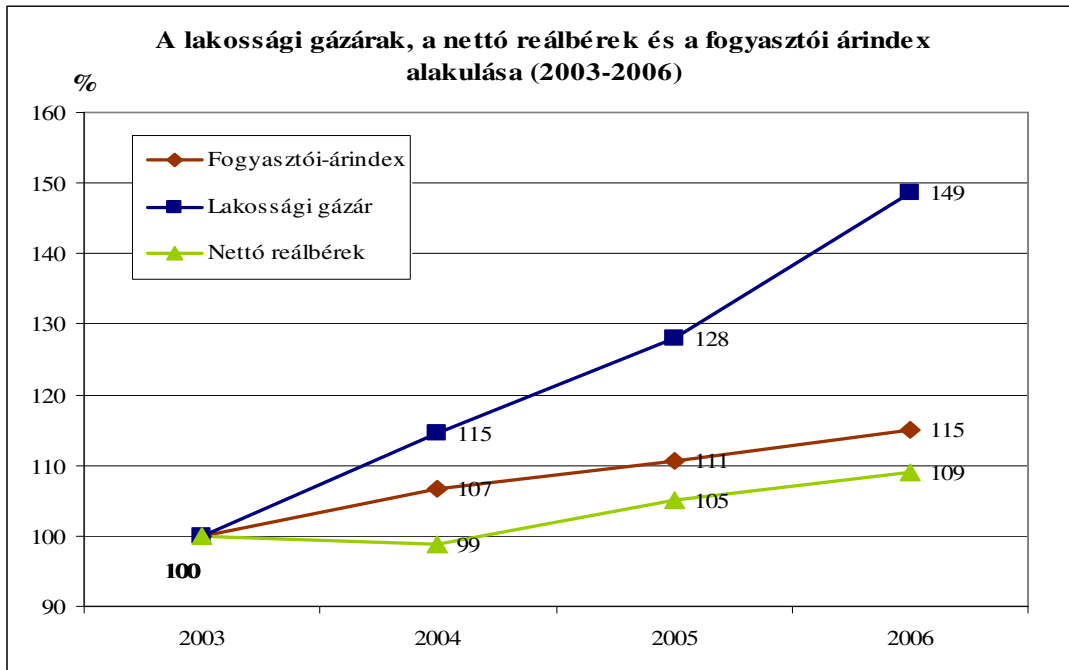

Forrás: Energia Hivatal

Forrás: Energia Hivatal

Az ábrákon jól látszik, hogy a támogatási összegek évről-évre jelentősen emelkedtek: az I. tömbben, vagyis az 1500 m³/év alatti fogyasztással rendelkező háztartások esetében 2003 és 2006 között tizenhét-szeresére, a II. tömbben pedig tizenöt-szörösére nőtt a támogatás nagysága. Ez az inflációnál és a gázárak növekedésénél nyilvánvalóan jóval nagyobb mértékű növekedés.

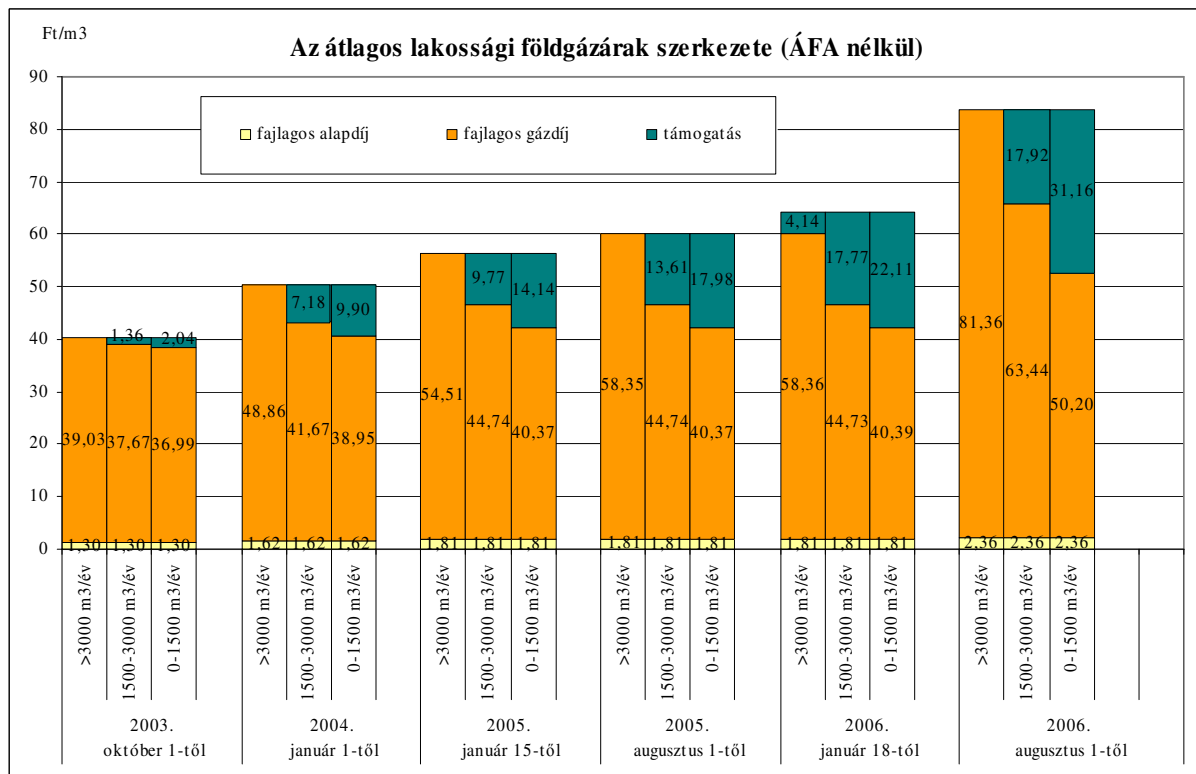
Az adatok forrása: KSH, Energia Hivatal

A támogatás egyre nagyobb arányt képviselt a lakossági gázárakban 2003 és 2006 között.

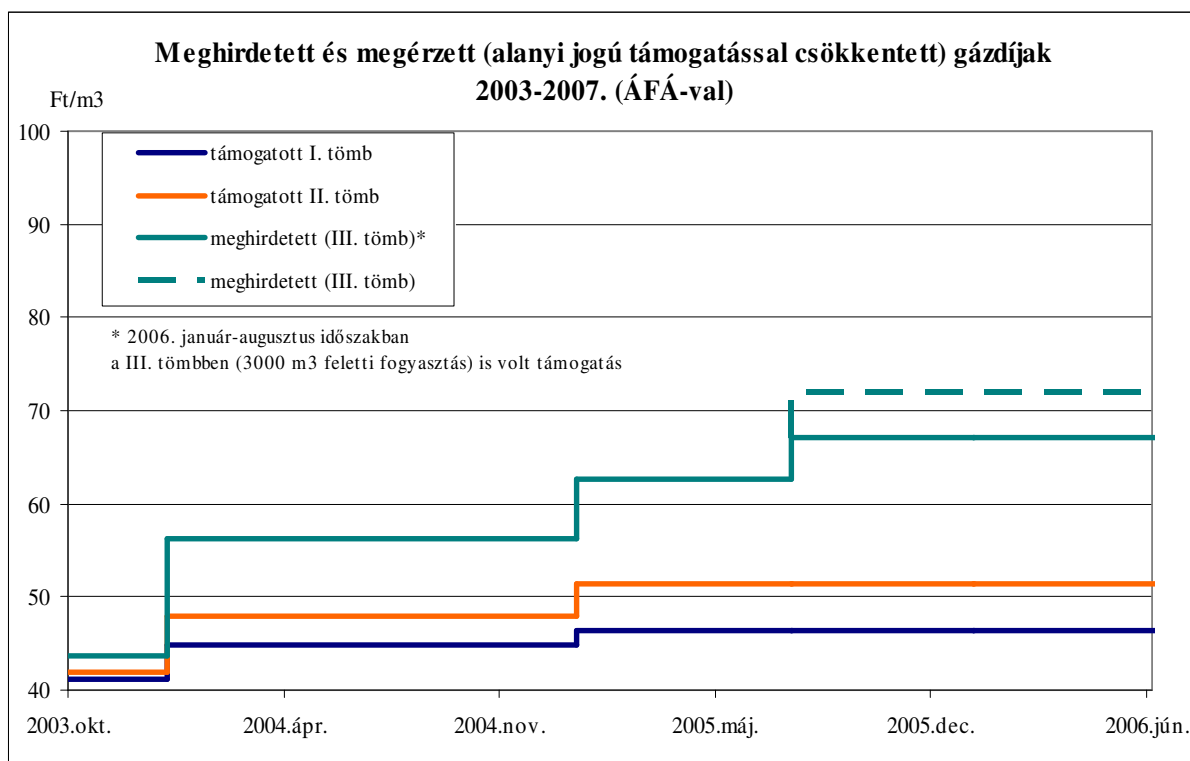
Megjegyzés:

3000m³/év fogyasztás felett csak 2006-ban járt támogatás, szociális alapon (ld. később).

A diagramon szereplő árak átlagos árak, egy adott átlagos fogyasztást figyelembe véve. A támogatás összege ugyanis a fogyasztó éves gázfogyasztása szerint változik.

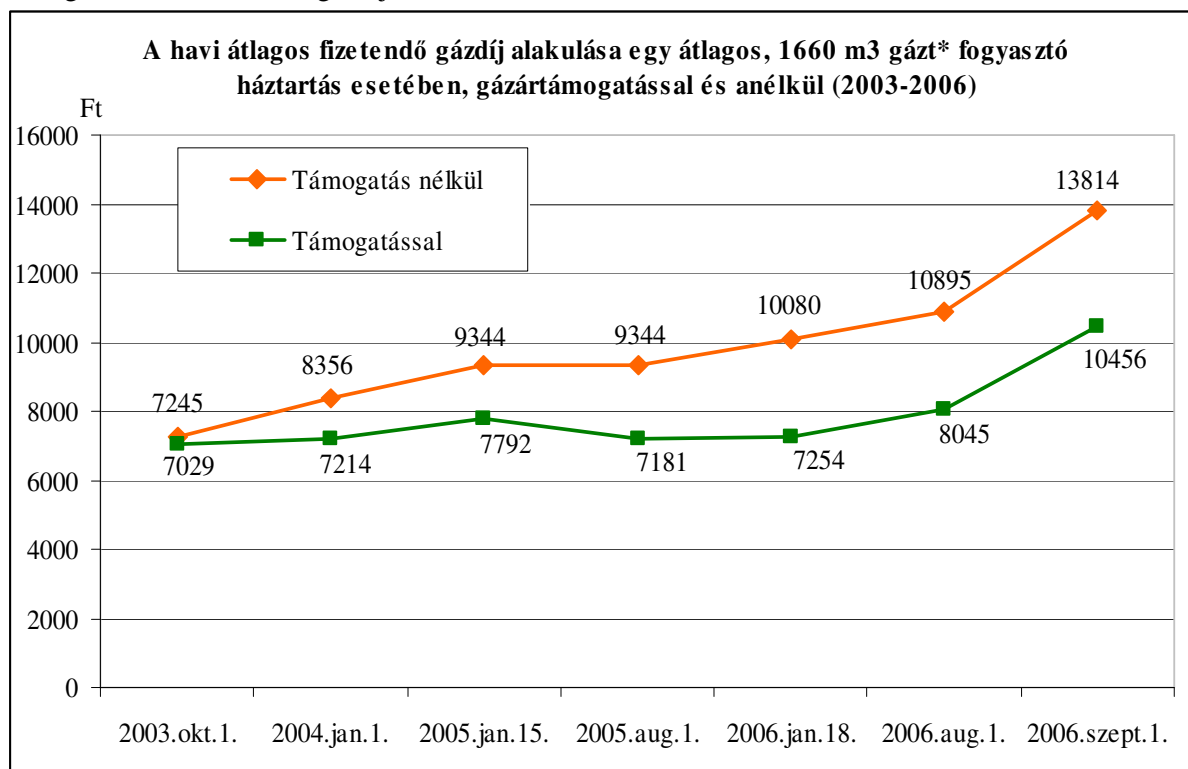

Forrás: Energia Hivatal

Forrás: Energia Hivatal

Egy átlagos, évi 1660 m³* gázt fogyasztó háztartás esetében az alábbiak szerint alakult a támogatás összege illetve a fizetendő gázdíj:

Forrás: saját számítás az érvényes gázárak alapján

* Az SZMM /KHEM összefoglalója szerint ez a fogyasztás tekinthető átlagosnak egy magyar háztartás esetén.

A támogatás folyamata

Első lépésként a minisztérium együttműködési megállapodást kötött a szolgáltatókkal a támogatás folyósításának feltételeiről, illetve a folyósított támogatással történő elszámolásról. (A megállapodás tartalmi elemei a rendelet mellékletében meg lettek határozva.)

Ezután, a fogyasztói szerződésben szereplő adatok alapján a szolgáltató megállapította, hogy jogosult-e az adott fogyasztó a támogatásra, illetve hogy melyik sávba esik. A megállapított támogatás értékével csökkentette a gázzámla bruttó végösszegét. A hőtermelők illetve a hőtermelő távhőszolgáltatók esetén a számukra kiállított számlában érvényesítette a támogatást a szolgáltató. A kapott támogatást tehát a távhőszolgáltató továbbosztotta a fogyasztóknak.

A szolgáltatóknak a számlákban érvényesített támogatásokról nyilvántartást kellett vezetnie, hogy ellenőrizhető legyen a támogatások jogossága és az elszámolás helyessége. A támogatások összegéről a szolgáltató összesítő kimutatást nyújtott be a közvetítő szervezetnek, vagyis az Energiahatékonysági, Környezetvédelmi és Energiainformációs Ügynökség Kht-nak. A Kht. 14 napon belül átutalta a támogatás összegét a szolgáltatók részére, az általa kezelt Energiagazdálkodási célelőirányzati keretszámláról. Tehát a szolgáltató utólagosan kapta vissza a támogatások összegét.

Nyugdíjasok távhőszolgáltatási támogatása (2005.10.01 – 2006.12.31.)

Kapcsolódó jogszabályok:

- **212/2005.** (X. 5.) Korm. rendelet a nyugdíjasok távhőszolgáltatási támogatásáról
- **236/2005.** (X. 25.) Korm. rendelet a nyugdíjasok távhőszolgáltatási támogatásáról szóló 212/2005. (X. 5.) Korm. rendelet módosításáról

Az alanyi jogon járó lakossági gázár-támogatási rendszer mellett 2005 októberében bevezetésre került a nyugdíjasok távhő-szolgáltatási támogatása is. A kormányrendelet értelmében a távhőtámogatásra minden olyan nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy egyéb nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy (tehát pl. rokkantsági nyugdíjasok is) **jogosult** volt, akire egyszerre teljesültek a következő szempontok:

- a távhőszolgáltatási díjat közvetlenül (vagy társasházon, lakásszövetkezeten keresztül) a távhőszolgáltatónak fizeti,
- a szóban forgó ingatlanban tulajdonjoggal, bérleti joggal, használati joggal vagy haszonélvezeti joggal rendelkezik,
- az ingatlanban életvitelszerűen tartózkodik,
- a háztartásban együtt élő személyek nyugellátásának, és egyéb (törvényben meghatározott) szociális ellátásának együttes, egy főre jutó összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát egyszemélyes háztartás esetén, illetve kétszeresét két- és többszemélyes háztartás esetén.

A szociális segélyek mértéke általában az öregségi nyugdíjminimum összege¹¹ szerint kerül meghatározásra, ezért lett itt is illetve a 2007-től életben lévő szociális alapú gázár- és távhőtámogatás esetén is ehhez kötve a nyugdíjtámogatás összege. A rászorultsági szint meghatározásáról, vagyis hogy miért pont a nyugdíjminimum kétszerese illetve háromszorosa, nincsenek elérhető háttérszámítások, tanulmányok. (A létminimum szintjéről szóló rövid összefoglalást ld. a mellékletben.)

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság tájékoztatása szerint 2005 október és 2006 december között **60.351** fő részesült a nyugdíjasok távhőszolgáltatási támogatásában, amely összesen **1.555.516.500 forint** kiadást jelentett az állam számára.

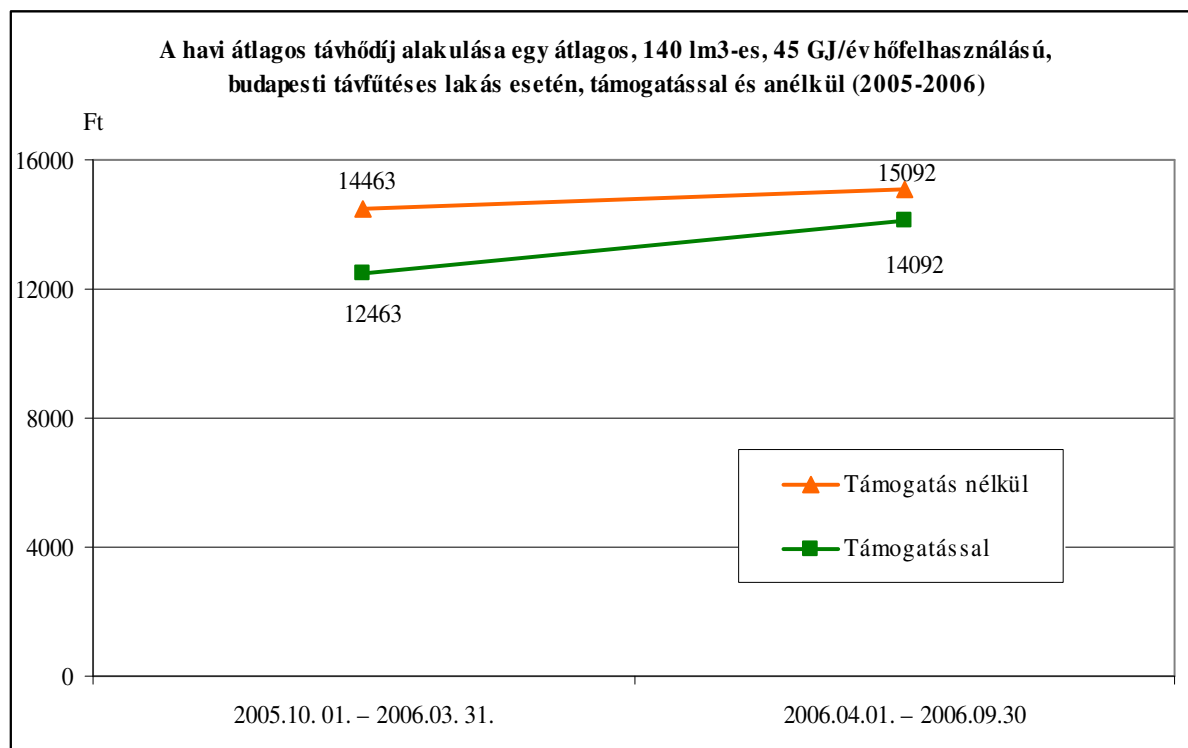
¹¹ 2006-ban az öregségi nyugdíjminimum összege 25.800 Ft/hó volt.

A támogatás összege:

2005. okt. 1. – 2006. márc. 31.: **2000 Ft/hó**

2006. ápr.1. – 2006. szept. 30.: **1000 Ft/hó**

Egy átlagosnak tekinthető, 140lm³-es, 45 GJ/év hőfelhasználású¹², budapesti **távfűtéses** lakás esetén az alábbi diagram szerint alakult a havonta átlagosan fizetendő távhő-díj:

Forrás: saját számítás a Főtáv díjszabása alapján

A támogatás folyamata

Az **Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium**, valamint az **Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság** megállapodást kötött, amelyben rögzítették a támogatás folyósításának, és a költségek elszámolásának rendjét.

A nyugdíjas kérelmet nyújtott be a lakóhelye szerint illetékes települési (Budapesten a kerületi) önkormányzat **jegyzőjénél**.

A kérelemnek tartalmaznia kellett:

- a támogatást igénylő nevét, születési helyét, születési idejét, nyugdíjfolyósítási törzsszámát, TAJ azonosító számát, lakóhelyét;
- az ingatlan használatának jogcímét;
- a távhőszolgáltatási számlát kibocsátó megnevezését, címét;
- a kérelem benyújtásának helyét és időpontját;
- a támogatást igénylő nyilatkozatát arról, hogy őt terheli a távhőszolgáltatási díj fizetésének kötelezettsége, illetve hogy havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát / kétszeresét stb.
- az előző havi távhőszolgáltatási számla és a nyugdíjszerű ellátások bizonylatának másolatát.

¹² Az SZMM /KHEM összefoglalója illetve a MATÁSZSZ tájékoztatása szerint ez a fogyasztás tipikusnak mondható egy magyar háztartás esetén.

A benyújtott kérelmek alapján a jegyző megállapította a jogosultságot, és erről a kérelmet igénylő nyugdíjasok adatait tartalmazó csoportos listán tájékoztatta a **nyugdíjfolyósító szerveket**. Ezt követően a nyugdíjfolyósító szervek a támogatási összegeket a jogosultak részére a havi nyugdíj folyósításával egyidejűleg, a fűtési támogatás összegének külön feltüntetésével folyósították.

A nyugdíjfolyósító szervek által folyósított támogatás összegét, valamint a támogatás folyósításának költségeit a Nyugdíjbiztosítási Alap részére a **központi költségvetés** térítette meg.

A szociális alapú támogatási rendszer elődje (2006.07.15. – 2006.12.31.)

Kapcsolódó jogszabály

- **138/2006.** (VI. 29.) Korm. rendelet egyes szociálisan rászorult családok 2006. évi gázár- és távhő-szolgáltatási támogatásáról

A nyugdíjasok távhő-támogatása 2006 júliusától úgy módosult, hogy 2006. év végéig, tehát kb. fél éven keresztül kiegészült a **nagycsaládoknak** nyújtott **távhő- és gázár-támogatással**. Az alanyi jogon járó gázár-támogatás ebben a szakaszban is érvényes volt, a nagycsaládok részére nyújtott támogatás ezen felül járt!

Jogosultak:

1. Távhő-támogatásra:

- a nyugellátásban részesülők (ld. a fentebb ismertetett „Nyugdíjasok távhőszolgáltatási támogatására” jogosultak körét),
- a fogyatékosági támogatásban vagy ún. magasabb összegű családi pótlékban¹³ részesülő, illetve a nagycsaládos személyek, ha háztartásukban távhőszolgáltatást vesznek igénybe és az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét, egyszemélyes háztartás esetén háromszorosát.

2. Szociális alapú gázártámogatásra:

- A fogyatékosági támogatásban vagy magasabb összegű családi pótlékban részesülő, illetőleg nagycsaládos személyek, amennyiben a háztartásban
 - az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét, egyszemélyes háztartás esetén háromszorosát és
 - az éves háztartási célú gázfogyasztás meghaladja az 51.000 MJ-t, de nem éri el a 170.000 MJ-t.

Az alanyi jogon járó gázár-támogatás felső határa 102.000 MJ/év (3000m³/év) volt, vagyis a szociális alapon nyújtott támogatás részben **bővítette** a támogatottak körét (102.000 és 170.000 MJ gázfogyasztású háztartások), részben pedig **átfedés** valósult meg a két rendszer között: az 51.000 és 102.000 MJ közötti gázfogyasztású nagycsaládok alanyi jogon és szociális alapon is részesülhettek támogatásban.

Ha a jogosult háztartásában az éves gázfogyasztás meghaladta a 170.000 MJ-t, a gázár-támogatást vissza kellett fizetnie.

A támogatást ugyanazon háztartásban csak egy jogosult vehette igénybe. Gázár- és a távhőtámogatást nem lehetett egyidejűleg igénybe venni.

¹³ ez egy külön szociális ellátás-fajta, folyósításának részletei jogszabályban vannak meghatározva

A támogatás összege:

Távhő-támogatás: **2500 Ft/hó**

Gázár-támogatás:

A támogatás mértéke (Ft/MJ)	ÁFÁ-val
az éves fogyasztás 51.000-102.000 MJ-ig eső részére	0,469
az éves fogyasztás 102.001-től 170.000 MJ-ig eső részére	0,714
A támogatás mértéke (Ft/m ³)	ÁFÁ-val
az éves fogyasztás 1500-tól 3000 m ³ -ig eső részére	15,9
az éves fogyasztás 3001-től 5000 m ³ -ig eső részére	24,3

Egy átlagos, 140lm³-es, 45 GJ/év hőfelhasználású, budapesti **távfűtéses** lakás esetén az alábbi táblázat szerint alakult a havonta átlagosan fizetendő távhő-díj:

	Ft	
	2006.10.01 - 10.31	2006.11.01* - 12.31
Éves alapdíj	84991	92148
Éves hődíj	65925	71505
Összesen	150916	163653
ÁFÁ-val	181099	196384
Átlagos havi díj, támogatás nélkül	15092	16365
Támogatás	2500	2500
Fizetendő átlagos havidíj, támogatással	12592	13865

* 2006. november 1-jén a Főtáv emelte a lakossági díjakat, ez okozza a magasabb költségeket.

Az eddigi példákban is szereplő átlagos, 1660 m³ éves **gázfogyasztású** (ez persze egy nagycsaládos háztartás esetében már valószínűleg nem tekinthető átlagosnak), illetve egy 4000 m³ éves gázfogyasztású háztartás esetén az alábbi táblázat szerint alakult a fizetendő gázköltség:

	Éves gázfogyasztás	
	1660 m ³	4000 m ³
Alapdíj (Ft/év)	5244	5244
Támogatás nélkül (Ft)		
Éves gázdíj	160528	386814
Éves gázköltség (alap + gázdíj)	165772	392058
Havi gázköltség (alap + gázdíj)	13814	32672
Támogatással (Ft)		
Éves támogatás	26394	53200
Éves gázköltség (alap + gázdíj)	134134	338858
Havi gázköltség (alap + gázdíj)	11178	28238

A táblázatban szereplő 1660 m³ fogyasztású háztartás beleesik az alanyi jogon járó gázár-támogatási rendszerbe is: alanyi jogon évente 40.305 Ft támogatásban részesült, szociális alapon pedig 26.394 Ft-ban. Így egy évben 165.772 Ft helyett mindössze 99.073 Ft-ot fizetett az elfogyasztott gáz után, vagyis havonta 13814 Ft helyett 8256 Ft-ot.

A támogatás folyamata:

A támogatás **kérelemre** indult. Az igénylőlapot a Magyar Államkincstár lakóhely vagy tartózkodási hely szerint illetékes területi Igazgatósága megküldte a fogyatékosági támogatásban vagy magasabb összegű családi pótlékban részesülő, illetőleg nagycsaládos személyeknek. (Hogy a nyugdíjasok hogyan jutottak hozzá az igénylőlaphoz, arról nem szól a törvény.)

A kérelmet a távhő- illetve a gázár-támogatás esetén egyaránt a lakóhely szerint illetékes önkormányzat **jegyzőjéhez** kellett benyújtani, ő állapította meg a támogatásra való jogosultságot. (Emlékeztetőül: az alanyi jogon járó gázár-támogatásnál a szolgáltató állapította meg a jogosultságot.)

A kérelemhez mellékelni kellett:

- a nyugellátás, baleseti nyugellátás, nyugdíjszerű ellátás, fogyatékosági támogatás, illetve a magasabb összegű vagy nagycsaládosként igénybe vett családi pótlék folyósítását igazoló irat másolatát,
- az előző havi jövedelemre vonatkozó adatokat igazoló irat másolatát,
- gázár-támogatás esetén a kérelem benyújtását megelőző hónapra kiállított gázszámlát (részszámlát), illetve – ha a társasház egy közös gázmérővel rendelkezik – a közös képviselő vagy a képviselettel megbízott személy vagy szervezet által kiadott igazolást a gázmérő azonosító számáról,
- a távhőtámogatás esetén a kérelem benyújtását megelőző hónapra kiállított távhő-szolgáltatási számlát, illetőleg a távhőszolgáltatás díját társasház vagy lakásszövetkezet útján megfizetők esetében a társasház vagy lakásszövetkezet képviseletére jogosult személy (közös képviselő) szervezeti és működési szabályzat alapján kiállított, a szolgáltatás igénybevételéről kiadott igazolását.

A jogosultság és a támogatási összeg megállapításáról a jegyző csoportos listán tájékoztatta:

- gázár-támogatás esetén: a területileg illetékes **szolgáltatót** és az **Energia Központ Kht-t**
- nyugdíjasok távhő-támogatása esetén: a **nyugdíjfolyósító szervet**
- nagycsaládosok stb. távhő-támogatása esetén: a **Magyar Államkincstár** területileg illetékes igazgatóságát.

Távhőtámogatás esetén a nyugdíjfolyósító szerv, illetve a MÁK a megküldött lista alapján gondoskodott a támogatási összeg folyósításáról, az általa folyósított ellátással egyidejűleg, a távhőtámogatás összegének külön feltüntetésével. A nyugdíjfolyósító szervek által folyósított támogatás összegét, valamint a támogatás folyósításának költségeit a **központi költségvetés** a Nyugdíjbiztosítási Alap részére megtérítette.

Gázár-támogatás esetén a szolgáltató havonta érvényesítette a támogatást a számlában. A támogatás összegét az alanyi jogú támogatáshoz hasonlóan az Energia Központ térítette vissza a célleírányzatból a szolgáltatónak.

4. A szociális alapon járó gázár- és távhőtámogatási rendszer (2007. január 1-től)

A szociális alapú gáz- és távhőtámogatás 2007. január 1-jén került bevezetésre. Ezzel együtt **megszűnt** minden korábbi energiaár-támogatási rendszer:

- az alanyi jogon járó gázár-támogatási rendszer,
- a nyugdíjasok távhőtámogatása,
- a nagycsaládosok távhő- és gázártámogatása.

Jelenleg tehát csak a szociális alapú gáz- és távhőtámogatási rendszer van érvényben.

Kapcsolódó jogszabályok

- **231/2006.** (XI. 22.) Korm. rendelet a lakosság energiafelhasználásának szociális támogatásáról
- **289/2007.** (X. 31.) Korm. rendelet a lakossági vezetékes gázfogyasztás és távhőfelhasználás szociális támogatásáról
- **36/2009.** (II.25) Korm. rendelet a lakossági vezetékes gázfogyasztás és távhőfelhasználás szociális támogatásáról szóló 289/2007. (X. 31.) Korm. rendelet módosításáról. A rendelet elvileg 2009. december 31-én **hatályát veszti.**

Pénzügyi forrás

A támogatási rendszer pénzügyi forrását az éves költségvetési törvényben a **Szociális és Munkaügyi Minisztérium** fejezetében tervezett, „Hozzájárulás a lakossági energiaköltségekhez” elnevezésű **előirányzat** biztosítja.

Az előirányzat kezelésére a minisztérium előirányzat-felhasználási keretszámlát nyitattott. Az előirányzattal kapcsolatos **kezelési feladatokat** (nyilvántartási, pénzügyi és számviteli, és ellenőrzési feladatok) a szociális és munkaügyi miniszter által megbízott közreműködő szervezet, a **Magyar Államkincstár** látja el.

Az előirányzatra a költségvetés **GKM** fejezetében tervezett, „**Energiaár-kompenzációs befizetések**” című sorról kerül át a pénz. Az Energiaár-kompenzációs befizetések az előzőekben már ismertetett bányajáradékból illetve a közüzemi nagykereskedők hozzájárulásából származnak (csak ezelőtt Energiagazdálkodási célelőirányzat néven szerepelt a költségvetésben). Ezt bizonyos összeggel minden évben **kiegészít(heti)** a központi költségvetés is - ezt a szociális és munkaügyi miniszter kezdeményezésére a pénzügyminiszter teheti meg (illetve lásd Robin Hood-adó).

A MÁK adminisztrációs és egyéb többlet-terheit szintén az előirányzathoz - támogatási szerződés keretében – a MÁK-nak átadott összeg fedezi.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogyan alakultak az egyes években a bányajáradékból származó tényleges befizetések, a költségvetési törvényben előirányzott befizetések illetve kiadások, valamint a tényleges, év végi teljesítési adatok:

millió Ft

	2007	2008	2009
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal befizetései*	69.622,4	78.427,6	
Energiaár-kompenzációs befizetés, költségvetési előirányzat (GKM)**	82.000	82.000	60.000
Hozzájárulás a lakossági energiaköltségekhez, költségvetési előirányzat (SZMM)**	112.000	81.123,3	62.817,1
Tényleges kifizetések***	109.953,7	79.376,6	
ebből: adminisztrációs költség***	1.993	1.777	

Az adatok forrása:

* Magyar Bányászati és Földtani Hivatal

** Az adott évre szóló költségvetési törvény GKM illetve SZMM fejezetei

*** Magyar Államkincstár

Látható, hogy a tervezett és a tényleges kifizetések egészen jól fedik egymást, azonban a bányajáradékból származó bevételek elmaradnak a kifizetések összegétől. Hozzá tartozik azonban, hogy a közüzemi nagykereskedők hozzájárulásait a táblázat nem tartalmazza, erre vonatkozó elkülönített adatot ugyanis nem sikerült találnunk. (A költségvetési előirányzatok azonban magukba foglalják ezt a tételt is.)

Jogosultak

A gáz-, illetve a távhőszolgáltatást háztartási célra igénybe vevő fogyasztók, feltéve, hogy a háztartásban az **egy fogyasztási egységre jutó havi nettó jövedelem** nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének három és félszeresét. Ezen belül **négy jövedelmi kategória** került kialakításra, **változó támogatási mértékekkel** (ld. később).

Fogyasztási egység alatt a háztartás tagjainak a háztartáson belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszámot kell érteni. Az arányszámok a következők:

- a háztartás első nagykorú tagjának arányszáma: 1,0,
- a háztartás második nagykorú tagjának arányszáma: 0,9,
- a háztartás minden további nagykorú tagjának arányszáma: 0,8,
- a háztartás első és második kiskorú tagjának arányszáma személyenként: 0,8,
- a háztartás minden további kiskorú tagjának arányszáma tagonként: 0,7.

Tehát a két szülőből és két gyerekből álló háztartás fogyasztási egységét kifejező szám = $1 + 0,9 + 0,8 + 0,8 = 3,5$

A jogosultság megállapításához a háztartás **összes jövedelmét** (kivéve bizonyos bevételeket, mint pl. az anyasági támogatás, a 13. havi nyugdíj, vakok személyi járadéka stb.) kell elosztani ezzel a számmal.

Az arányszám **0,2-del nő**,

- ha a háztartás nagykorú tagjainak valamelyike magasabb összegű családi pótlékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül,
- a háztartás kiskorú tagja esetén, ha rá való tekintettel magasabb összegű családi pótlékot kap a háztartás,
- a háztartásban gyermekét egyedülállóként nevelő szülő esetén.

Az **öregségi nyugdíjminimum** összege:

- 2007 január 1.: 26.830 Ft/hó
- 2007 március 1.: 27.130 Ft/hó
- 2008 január 1.: 28.500 Ft/hó
- 2009 január 1.: 28.500 Ft/hó

Gázfogyasztás esetén a támogatás 2007. október 31-ig legfeljebb 102.000 MJ (1500 m³), nagycsaládos háztartás esetében legfeljebb 170.000 MJ (5000 m³) hőmennyiségre járt. 2007. november 1-től azonban a határok 68.000 MJ-ra, illetve 136.000 MJ-ra módosultak, vagyis valamelyest tovább **csökkent a jogosultak köre**.

A gáz- és távhőtámogatásban részesülő **háztartások száma**:

ezer háztartás		
2007	2008	2009*
2096	1842	1433

*2009. február 9-ei adat, a kérelmek száma még emelkedni fog

A támogatásban részesült háztartások száma az alábbi táblázat szerint oszlott el az egyes **jövedelemkategóriák** között 2007-ben és 2008-ban:

Támogatási kategória (önym)	ezer háztartás			
	2007		2008	
	gáz	távhő	gáz	távhő
2x alatt	711	131	573	112
2x – 2,5x	486	58	398	77
2,5x – 3x	362	84	361	76
3x - 3,5x	209	55	194	51
<i>összesen</i>	<i>1768</i>	<i>328</i>	<i>1526</i>	<i>316</i>
<i>mindösszesen</i>	<i>2096</i>		<i>1842</i>	
A gázt/távhőt használó háztartások arányában (%)	63	50	55	49

2008. október 1-jétől a támogatási rendszer úgy változott, hogy a távhőszolgáltatást háztartási célra igénybe vevő, **távhő-támogatásra nem jogosult** fogyasztókat a fűtési időszakban (január 1-jétől március 31-ig, illetve október 1-jétől december 31-ig) elfogyasztott hőmennyiség tekintetében havonta **1150 Ft összegű távhődíj-juttatás** illeti meg. Tekintettel arra, hogy megközelítőleg 650.000 távfűtött háztartás létezik ma Magyarországon, és ennek 49%-a 2008-ban ártámogatásban részesült, tehát kb. 330.000 háztartásról van itt szó. Ez 2008-ban kb. 2,27 milliárd forintos költségvetési kiadást jelentett. Ehhez a támogatáshoz szintén az SZMM fejezetében tervezett „Hozzájárulás a lakossági energiaköltségekhez” elnevezésű előirányzat biztosítja a forrást.

A támogatás összege

A fajlagos gáz- és távhőtámogatási mértékeket – azaz az egységnyi elfogyasztott energiához nyújtott állami kompenzáció összegét - az alábbi táblázat mutatja be (a gáz esetén két különböző mértékegységben is):

Támogatási kategória	Fajlagos támogatás					
	2007. január 01-től			2008. október 01-től		
	Gáz		Távhő	Gáz		Távhő
Öregségi nyugdíjminimum	Ft/MJ	Ft/m3	(Ft/GJ)	Ft/MJ	Ft/m3	(Ft/GJ)
2x alatt	1,18	33,0	1680	1,18	40,1	2184
2x – 2,5x	0,965	27,0	1380	0,965	32,8	1794
2,5x – 3x	0,751	21,0	1068	0,648	22	1200
3x - 3,5x	0,536	15,0	768	0,426	14,5	816

Ez egy átlagosnak tekinthető, 140lm³-es, 45 GJ/év hőfelhasználású, budapesti **távfűtéses** lakás esetén az alábbiakat jelenti:

	Ft		
	2007. jan.1.	2008.jan.1.	2009.jan.1.

Éves alapidj	116407	99422	99422
Támogatás nélkül*			
Éves hődíj	97965	132705	168750
Összesen	214372	232127	268172
ÁFÁ-val	257247	278553	321807
Átlagos havi díj	21437	23213*	26817*
Támogatással			
2x alatt	15137	15023	18627
2x - 2,5x	16262	16485	20090
2,5x - 3x	17432	18713	22317
3x - 3,5x	18557	20153	23757

*2008. október 01-től a támogatásban nem részesülő háztartások a fűtési szezonban havi 1150 Ft-os juttatásban részesülnek, esetükben tehát ennyivel csökkentendő a táblázatban szereplő támogatás nélküli átlagos havi díj a fűtési időszakban.

Egy átlagos, évi 1660 m³ **gázfogyasztású** háztartás esetében az alábbiak szerint alakul a fizetendő gázdíj:

	2007. jan.1.	2008.jan.1.	2009.jan.1.
Alapidj (Ft/év)	5472	5746	7128
Támogatás nélkül (Ft)			
Éves gázdíj	167507	176880	215534
Éves gázköltség (alap + gázdíj)	172979	182625	222662
Havi gázköltség (alap + gázdíj)	14415	15219	18555
Támogatással (Ft)			
2x alatt	9850	9672	13008
2x - 2,5x	10680	10681	14018
2,5x - 3x	11510	12175	15512
3x - 3,5x	12340	13213	16549

A támogatás folyamata

A Magyar Államkincstár eljuttatja az igénylőlapot (ld. a mellékletben) a háztartások részére, amelyen azok benyújtják a támogatás iránti kérelmet a MÁK illetékes megyei területi igazgatóságához. A MÁK egyszerűsített határozattal állapítja meg a támogatásra való jogosultságot, a támogatás időtartamát és fajlagos összegét.

A szolgáltató megállapodást köt a Szociális és Munkaügyi Minisztériummal. A MÁK a támogatás megállapításáról értesíti a szolgáltatót, aki a számla végösszegének csökkentésével érvényesíti a támogatást a fogyasztónál. A szolgáltató az általa érvényesített támogatás visszaigénylése érdekében kimutatást küld a MÁK-nak, aki a beérkezést követő 14 napon belül gondoskodik a kimutatásban szereplő összeg megtérítéséről a szolgáltató felé.

Az 1150 Ft-os támogatást nem kell külön igényelni, a távhő-szolgáltató érvényesíti a havi számlában, és szintén a MÁK téríti neki vissza.

A jogosultság ellenőrzése

A kompenzáció igénylésekor elegendő nyilatkozni a jövedelemről, nem kell igazolásokat, az adatok helyességét alátámasztó dokumentumokat becsatolni. Ha azonban a MÁK a kérelemben foglaltak valóságát vitatja, illetve az ellenőrzést egyéb okból szükségesnek tartja, a támogatásra való jogosultság fennállását ellenőrizheti, indokolt esetben az APEH bevonásával. A támogatásra való jogosultsági feltételek fennállását az APEH saját jogkörben is ellenőrizheti.

Ha a fogyasztó a támogatást jogosulatlanul és rosszhiszeműen vette igénybe, a MÁK megszünteti a támogatást, és a fogyasztót határozatban kötelezi a támogatás (Ptk. szerinti) kamattal megemelt összegben történő visszafizetésére, a „Hozzájárulás a lakossági energiaköltségekhez” elnevezésű előirányzat javára. A visszafizetendő összeg megállapítása érdekében a MÁK megkeresésére a szolgáltató közli a jogosulatlanul igénybe vett támogatás kamattal növelt összegét.

A fentiek esetén, valamint akkor, ha a fogyasztó az ellenőrzés során nem működik együtt a MÁK-kal, az eljáró szerv akár 500.000 Ft-ig terjedő eljárási bírságot is kiszabhat.

2008-ban 90.272 háztartást vontak ellenőrzés alá, amely során vizsgálták mind a jövedelmek, mind pedig a háztartás-szerkezet megfelelő feltűntetését. Az ellenőrzések még folyamatban vannak, február 9-ig – az SZMM illetve a MÁK tájékoztatása szerint – 46.689 esetet zártak le adategyezőséggel, 9.424 ügy hiánypótlási szakaszban van, **22.395 esetben** pedig **jogosulatlan** igénybevétel került megállapításra.

5. A Robin Hood-adó (2009. január 1-től)

Kapcsolódó jogszabály:

- 2008. évi LXVII. törvény a távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről

Az energiaárak emelkedése miatt az ország vezetése társadalom- és szociálpolitikai szempontból igényként, illetve követelményként fogalmazta meg, hogy a gázár- illetve a távhő-támogatási mértékek 2009-ben is változatlanul maradjanak. Mivel azonban az előirányzat összege csökkent, szükségessé vált **pótlólagos források** bevonása. Ennek forrása az energiaellátók jövedelemadóijából („Robin Hood” adó) származó – évi **30 milliárd forint** összegűre becsült – bevétel. Ez a plusz forrás tette lehetővé, hogy 2009-ben a támogatás alapvető feltételei – fajlagos támogatási mértékek, a jövedelmi sávok határai, támogatási plafon, a kompenzáció számlán történő jóváírása stb. – változatlanok maradtak.

A törvény 2009. január 1-től lépett életbe és 2011. január 1-jén hatályát veszti.

Az adófizetés alanyai

Az **energiaellátók**, azaz:

- a szénhidrogén-kitermelési tevékenységet végző, a bányászatról szóló törvény szerinti bányavállalkozók,
- a kőolajtermék-előállítók, a jövedéki engedélyes kőolajtermék nagykereskedők,
- a földgázellátásról szóló törvény szerinti földgázkereskedelmi engedélyesek,
- a villamos energiáról szóló törvény szerinti villamosenergia-kereskedelmi engedélyesek,
- a villamos energiáról szóló törvény szerinti termelői engedélyesek, (a villamos energia kötelező átvételi rendszerében értékesítő termelők közül kizárólag az 50 MW beépített teljesítőképességet meghaladó teljesítőképességű erőmű termelői engedélyesei).

Az adófizetés mértéke

Az **adófizetés alapját** az adóévi beszámolóban kimutatott adózás előtti eredménynek a törvényben meghatározott tételekkel növelt (pl. külföldön fizetett adó, adott támogatás stb.), illetve csökkentett (pl. kapott támogatás, az eredmény javára elszámolt osztalék stb.) összege képezi.

A Robin Hood-adó az **adóalap 8%-a**.

6. Következtetések

Végezetül tekintsük át röviden, milyen hatásai vannak a lakossági energiaárak támogatásának:

A rendszerrel szemben megfogalmazható egyik legnagyobb probléma, hogy a mesterségesen alacsonyan tartott energiaárak erősen **torzítják a piacot**, hiszen nem a valós piaci viszonyokat tükrözik. Ez amellet, hogy az energiaszektorat átláthatatlanná teszi, helytelen jelzést ad egyrészt a fogyasztóknak, akik így kevésbé érzékelik az energia értékét és könnyelműbben, **pazarlóbban bálnak** az energiával, és kevésbé hajlandók **energiafogyasztást csökkentő beruházásokra**. Ezzel egyidejűleg az állam a lakossági energiahatékonyság javítását is támogatja, azonban az energiaár-támogatás töredékének¹⁴ megfelelő mértékben. Az energiahatékonyság javítása révén pedig a lakosság energiafogyasztásának 25-30%-a megtakarítható lenne, jelentősen csökkentve ezzel az ország energiafüggőségét és szén-dioxid-kibocsátását.

Másrészt valós piaci árak híján a szolgáltatók is kevésbé vannak ösztönözve a **szükséges korszerűsítések, fejlesztések** megtételére, amely közép és hosszú távon katasztrofális hatásokkal járhat az ellátásbiztonság szempontjából. Példa erre Azerbajdzsán, Örményország, Kirgizisztán stb. esete, ahol a távhő-rendszereket annyira hagyták lepusztulni, hogy az emberek tömegesen váltottak gáz-, illetve villanyfűtésre, és még a fővárosokban is jócskán csökkent a távhővel ellátott fogyasztók száma.

Bár nem feltétlenül, de a magyar rendszerrel kapcsolatban mindenképpen felmerül az **igazságosság** kérdése. A támogatás igénylése ugyanis gyakorlatilag **önbevalláson** alapul, az igénylőlapon közölt adatok helyessége, a jogosultsági kritériumok fennállása alapvetően nem kerül ellenőrzésre, esetleg utólagosan egy részük. Joggal feltételezhetjük továbbá, hogy a **rászorultsági kritériumok** eleve túl engedékenyen vannak meghatározva, legalábbis a többi segélyhez, illetve szociális támogatáshoz képest. Ennek vizsgálata ugyan nem képezte jelen elemzés tárgyát, azonban ha egy országban a háztartások csaknem fele szociális alapon gázár- illetve távhőtámogatásra jogosult, ott vagy igen nagy a nyomor (ez Magyarországon – egyelőre – nem áll fenn), vagy nagy részük jogosulatlanul veszi igénybe a támogatást, azaz csal (ebből nem szeretnénk kiindulni, bár ahogy láthattuk, az eddigi ellenőrzés során elég nagy volt a jogosulatlanul igénybe vevők aránya), vagy rosszul lettek meghatározva a kritériumok.

Az effajta támogatásnak továbbá igen nagy az **adminisztrációs igénye**, hiszen a kérelmeket fel kell dolgozni, nyilván kell tartani, ellenőrizni kell, át kell utalni a költségvetésből a kezelő szervezet, valamint a kezelő szervezettől a szolgáltatók felé stb.

Megállapíthatjuk tehát, hogy számos **problémával jár** a Magyarországon bevezetett gyakorlat. Természetesen nem állítjuk, hogy a szociális kérdések egyszerűen figyelmen kívül hagyhatók, és a rászoruló háztartásokat hagyja magára az állam. Mindez azonban nem annyira energiapolitikai, sokkal inkább **szociálpolitikai** kérdés, amely a szociális háló megfelelő kialakításával kezelhető. Az erős szociális hálóra mindenképpen szükség van, máskülönben a politikusok félnek a piaci árak lakossági bevezetésétől, hiszen a sérülékeny, hátrányos helyzetű fogyasztók nehéz helyzetbe kerülhetnek. Hogy Magyarországon mennyire erős a szociális háló, arra ezen tanulmány keretei között nem mernénk semmifajta kijelentést tenni. Egy azonban biztos: hazánkban létezik egy nagyon hasonló célt kielégítő szociális segély-fajta - **az önkormányzatok által nyújtott lakásfenntartási támogatás**¹⁵. Ennek

¹⁴ Összehasonlításképpen: 2008-ban az állam 80 milliárd forintot fordított a gáz- és távhő-támogatásra, 3,1 milliárdot a lakosság energiahatékonyságát növelni szándékozó Nemzeti Energiatakarékosági Programra és 10 milliárd körüli összeget a „Panel Programra”.

¹⁵ Erre a támogatásra normatív alapon jogosultak azok, akiknek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, feltéve, hogy a lakásfenntartás elismert havi költsége a háztartás havi összjövedelmének 20%-át meghaladja. Az elismert havi költség az elismert lakásnagyság és az egy négyzetméterre jutó elismert költség szorzata. Az elismert lakásnagyság a lakásban élők száma szerint változik (pl. 4 személy

hatékonysága, részletes vizsgálata külön tanulmány tárgyát képezi, azonban nem tűnik célszerűnek egy már létező szociális ellátási rendszer mellett egy azonos célú támogatási fajtát fenntartani.

A nemzetközi gyakorlatban több megoldás is napvilágot látott már. Ezek közül a legnépszerűbb talán a **tömb-tarifa**, hiszen csekély adminisztrációt igényel, átlátható, kiszámítható és alapvetően igazságos, de tény, hogy szintén torzítja a piacot (ugyanis a magasabb fogyasztású, magasabb tarifával rendelkező háztartások által fizetett díjak fedezik a kisebb fogyasztású háztartások alacsonyabb tarifáit).

További lehetséges megoldás a kereslet csökkentése a lakóépületek **energiahatékonyságát javító** beruházások ösztönzésével, támogatásával, amelyek révén a háztartások energiaigénye csökken.

Természetesen egyedül üdvözítő megoldás ebben a kérdésben sincsen, azonban **ésszerűnek látszik az ártámogatások megszüntetése az energiahatékonyság-ösztönző beruházások támogatása és a szociális támogatási rendszer erősítése illetve (részleges) átalakítása mellett. Ennek további vizsgálata szükséges, az érintettek párbeszéde mellett.**

esetén 65 nm), az egy négyzetméterre jutó elismert havi költség 2009-ban 450 Ft. A helyi lakásfenntartási támogatás megállapítása szempontjából költségnek lehet tekinteni a lakbért vagy albérleti díjat, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztőrészletét, a távhő-szolgáltatási díjat, a közös költséget, a csatorna használati díjat, a szemétszállítás költségeit, valamint a villanyáram, a víz és gázfogyasztás, valamint a tüzelőanyag költségeit.

7. Mellékletek

1. sz. melléklet – A dán fűtéstámogatási rendszer bemutatása

Dániában a fűtési kompenzáció szociális juttatásnak számít, az önkormányzatnál lehet igényelni és kizárólag nyugdíjasok lehetnek rá jogosultak. A támogatást minden fűtési típushoz igénybe lehet venni, az alapja pedig a magyar rendszertől eltérően nem a fogyasztott energia mennyisége, hanem a ráfordított költség. Az előző három év fűtésszámláit kell bemutatni hozzá, és az éves átlagköltség nem lehet magasabb 19.700 DKK-nál - ha mégis, akkoris eddig az összegig lehet támogatást igénybe venni. Kivételt képez az az eset, ha az igénylő háztartásában több mint két személy lakik, ebben az esetben minden további, 18. életévét betöltött lakó után a maximális támogatott összeg 5900 koronával növekszik, feltéve, hogy ezek a személyek az igénylő házastársa/élettársa, velük együtt élő gyerekeik és más, folytonosan ott lakó (oda bejelentett) személy, aki nem bérlő. A számítási alap összege eloszlik a háztartásban élő, előbbi feltételeknek megfelelő személyek között. Házas vagy együtt élő nyugdíjasok esetében csak egy támogatás állapítható meg.

A szociális támogatást igénybevevőknél megállapítanak egy százalékot, aminek arányában a kiszámolt támogatási alap felhasználható. Amennyiben ez 100%, az egész támogatást kifizetik a fűtésre, egyébként a személyes támogatási arány arányában fizetik ki a számított fűtési támogatást. Elvileg az igénylő vagyona nem számít a fűtési támogatás megítélésében, de az önkormányzatok megjelölhetnek jövedelmi korlátokat: a legtöbb vizsgált önkormányzat csak szociális rászorultság alapján ad ki fűtési (illetve más jellegű) támogatást, és a rászorultságot dokumentumokkal kell igazolni.

Csak a fűtőanyagra számított kiadások számítanak bele a keretösszeg, a javításra és karbantartásra fordított költség ezen a támogatási jogcímen nem elszámolható. Ezen kívül az egyedülálló támogatottaknak az első 4100 DKK-t saját maguknak kell kifizetniük, együtt élők esetében ez az összeg 6150 DKK.

Ezt a támogatást akkor is igénybe vehetik, ha a nyugdíjukon felül legfeljebb évi 30.000 korona munkából származó bevételük van – a teljes munkaidős minimálbér egy ennél nagyobb összeg.

	2001	2002	2003	2004
Segélyt igénybevevők száma (fő)	238.055	228.851	204.694	191.274
Átlagos állami támogatás (DKK/fő)	2.585	2.524	2.555	2.525

A dán népesség száma (ezer fő)

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
5.330	5.349	5.368	5.384	5.398	5.411	5.427	5.447

2. sz. melléklet - Statisztikák

A támogatás összege illetve a fizetendő gázdíj alakulása egy átlagos, évi 1660 m³ gázt fogyasztó háztartás esetében:

	2003.okt.1.	2004.jan.1.	2005.jan.15.	2005.aug.1.	2006.jan.18.	2006.aug.1.	2006.szept.1.
Alapdíj (Ft/év)	2527	3616	4030	4030	4030	5244	5244
Támogatás nélkül (Ft)							
Éves gázdíj	84411	96662	108099	108099	116930	125496	160528
Éves gázköltéség (alap + gázdíj)	86938	100277	112129	112129	120960	130740	165766
Havi gázköltéség (alap + gázdíj)	7245	8356	9344	9344	10080	10895	13814
Támogatással (Ft)							
Éves támogatás	2590	13712	18625	25962	33914	34196	40305
Éves gázköltéség (alap + gázdíj)	84348	86566	93504	86166	87046	96544	125461
Havi gázköltéség (alap + gázdíj)	7029	7214	7792	7181	7254	8045	10455

Forrás: saját számítás az érvényes gázárak és támogatási összegek alapján

A havonta átlagosan fizetendő távhő-díj alakulása egy átlagosnak tekinthető, 140lm³-es, 45 GJ/év hőfelhasználású, budapesti távfűtéses lakás esetén:

	Ft	
	2005.10. 01. – 2006.03. 31.	2006.04.01. – 2006.09.30
Éves alapdíj	84991	84991
Éves hődíj	65925	65925
Összesen	150916	150916
ÁFÁ-val*	173554	181099
Átlagos havi díj	14463	15092
Támogatás	2000	1000
Fizetendő átlagos havidíj	12463	14092

Forrás: saját számítás a Főtáv díjszabása és az érvényes támogatási összegek alapján

*Megjegyzés: Az ÁFA mértéke 2006. augusztusától 15 helyett 20%-ra változott, ezt a táblázatban az egyszerűség kedvéért már április 1-től így számoltam...

Lakossági gázárak az Európai Unió országaiban a régi módszertan szerint számolva - 8,37 GJ/év fogyasztású háztartások esetén (adókkal növelt árak, GJ-ban)

	2002/1	2002/2	2003/1	2003/2	2004/1	2004/2	2005/1	2005/2	2006/1	2006/2	2007/1	2007/2
EU15				16.1	16.3	15.6	17.2	17.6	19.2	20.3	21.4	20.6
EU25					15.6	15.0	16.4	16.8	18.4	19.5	20.6	
EU27							16.2	16.6	18.2	19.3	20.4	19.9
BE							19.1	20.2	21.9	22.6	21.6	20.5
BG					6.8	6.8	6.7	6.9	7.9	8.2	7.7	7.3
CZ	9.8	9.8	9.2	9.6	10.0	9.9	11.1	11.3	13.1	13.3	12.8	12.9
DE	21.8	21.2	22.0	22.1	22.1	22.1	24.3	23.9	26.1	27.2	28.5	27.7

DK	28.1	28.1	28.1	28.1	28.1	36.4	41.7	40.0	43.8	53.7	45.3	47.8
EA				18.5	18.4	18.4	20.0	20.5	22.3	23.0	23.7	23.2
EE			8.0		8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	9.4	11.2
ES							17.0	17.2	18.7	19.1	19.7	19.3
FR					17.4			18.5	20.2	20.9	20.9	20.9
HU	5.4	5.3	5.4	5.5	6.0	6.3	6.4	6.8	6.6	6.0	8.6	12.9
IE					21.5	21.5	23.8	23.8	29.8	29.8	39.9	35.9
IT					15.9	15.9	15.4	17.3	18.5	19.0	19.2	
LT					8.1	7.8	8.1	7.3	8.6	9.6	9.6	9.6
LU							15.2	15.8	17.3	17.8	22.1	21.1
LV					4.4	8.4	6.4	6.2	6.8	7.9	8.8	8.9
NL					11.7	11.8	19.9	20.0	22.1	22.3	23.5	

Forrás: Eurostat

Lakossági gázárak az Európai Unió országaiban az új módszertan szerint számolva - 20 GJ/év fogyasztású háztartások esetén (adókkal növelt árak, GJ-ban)

	2007/1	2007/2	2008/1
EU27		19.8	20.3
AT		20.9	28.7
BE		21.5	23.9
BG		8.5	9.0
CZ		15.1	18.3
DE		26.0	26.2
DK		54.1	
EA		24.0	24.0
EE		10.7	10.9
ES		19.3	19.7
FR		26.1	25.2
HR	8.2	7.6	7.6
HU		10.6	11.4
IE		30.1	19.0
IT	18.5	19.0	18.5
LT		10.0	14.2
LU		17.8	16.8
LV		9.2	9.2
NL	29.2	26.7	27.0
PL		14.3	15.4
PT		23.1	22.5
RO		9.6	9.2
SE	28.7	30.8	30.8
SI		17.4	18.9
SK		22.6	25.8
UK		10.7	12.3

Forrás: Eurostat

Lakossági villamosenergia-árak a régi módszertan alapján számolva - 600 kWh/év fogyasztású háztartások esetén (adókkal növelt árak, kWh-ban)

	2002/1	2002/2	2003/1	2003/2	2004/1	2004/2	2005/1	2005/2	2006/1	2006/2	2007/1	2007/2
EU15				0.187	0.188	0.182	0.188	0.189	0.194	0.200	0.210	0.207
EU25					0.183	0.177	0.184	0.185	0.190	0.195	0.206	
EU27							0.181	0.182	0.187	0.192	0.202	0.200
BE	0.188	0.180	0.182	0.183	0.187	0.194	0.211	0.212	0.212	0.216	0.250	0.253

BG					0.054	0.058	0.058	0.059	0.058	0.060	0.067	0.067
CY	0.110	0.119	0.124	0.122	0.124	0.121	0.122	0.135	0.158	0.158	0.153	0.149
CZ	0.130	0.140	0.132	0.131	0.132	0.136	0.145	0.146	0.177	0.179	0.197	0.193
DE					0.263	0.259	0.275	0.278	0.282	0.286	0.295	
DK	0.328	0.324	0.344	0.324	0.330	0.328	0.333	0.341	0.349	0.367	0.391	0.365
EA				0.179	0.183	0.183	0.189	0.190	0.193	0.196	0.202	0.203
EE	0.058		0.074		0.074	0.084	0.084	0.087	0.090	0.091	0.091	0.091
ES							0.140	0.140	0.147	0.148	0.147	0.151
FR		0.163	0.163	0.163	0.167	0.167	0.167	0.167	0.167	0.167	0.170	0.170
GR						0.084	0.086	0.087	0.087	0.087	0.093	0.093
HU	0.101	0.100	0.103	0.101	0.122	0.129	0.130	0.136	0.128	0.116	0.143	0.154
IE						0.266	0.323	0.323	0.320	0.320	0.347	0.347
IT	0.091	0.096	0.098	0.096	0.095	0.095	0.099	0.100	0.108	0.108	0.128	0.128
LT					0.084	0.084	0.090	0.090	0.090	0.090	0.096	0.096
LU	0.229	0.230	0.237	0.237	0.242	0.243	0.265	0.279	0.296	0.296	0.300	
LV					0.058	0.068	0.065	0.065	0.065	0.069	0.069	0.073
MT		0.048	0.048	0.047	0.047	0.047	0.046	0.047	0.047	0.047	0.047	0.047
NL	0.182	0.194	0.200	0.204	0.206	0.211	0.227	0.229	0.241	0.244	0.175	

Forrás: Eurostat

Lakossági villamosenergia-árak az új módszertan alapján számolva - 1000 kWh/év fogyasztású háztartások esetén (adókkal növelt árak, kWh-ban)

	2007/1	2007/2	2008/1
EU27		0.232	0.239
AT		0.265	0.265
BE		0.244	0.279
BG		0.074	0.074
CY		0.167	0.192
CZ		0.234	0.266
DE	0.323	0.335	0.342
DK		0.268	0.292
EA		0.254	0.263
EE		0.081	0.084
ES		0.297	0.301
FI		0.204	0.215
FR		0.234	0.234
GR		0.119	0.122
HR	0.148	0.183	0.197
HU		0.150	0.162
IE		0.458	0.445
IT		0.132	
LT		0.096	0.092
LU	0.295	0.218	0.218
LV		0.073	0.085
MT		0.047	0.047
NL			
NO		0.364	0.393
PL		0.149	0.176
PT		0.187	0.334
RO		0.109	0.107
SE	0.272	0.291	0.287
SI		0.229	0.186
SK		0.223	0.236

UK		0.169	0.160
----	--	-------	-------

Forrás: Eurostat

Hatósági (legmagasabb) földgázárak (ÁFA és energiaadó nélkül, Ft/GJ) (1)

	2004. jan.	2004. júl.	2005. jan.	2005. aug.	2005 nov. (3)	2005 nov. (3) (4)	2006 jan.	2006 aug.	2007 jan.	2007 ápr.	2007 júl.	2007 okt.	2008 jan.	2008 ápr.	2008 júl.	2008 okt.	2009 jan.
Kisfogyasztók (20 m³/h alatt) (átlag)	1,490	1,490	1,664	1,779	1,816	1,810	1931	2469	2469	2469	2469	2469	2596	2747	3025	3223	3223
alapdíj (Ft/év)	3,144	3,144	3,504	3,504	3,504	3,504	3541	4,560	4,560	4,560	4,560	4,560	4,788	5064	5556	5940	5940
gázdíj (3)	1,437	1,437	1,603	1,716	1,753	1,752	1872	2,393	2,393	2,393	2,393	2,393	2,513	2659	2922	3113	3113
ezen belül: lakosság = 1. árkatégória (átlag)				1,784	1,784	1,778	1900	2,475	2,475	2,475	2,475	2,475	2,602	2753	3032	3231	3231
alapdíj (Ft/év)					3,504	3,504	3504										
gázdíj (2)					1,716	1,716	1838										
2. árkatégória (átlag)				1,745	2,039	2,039	2154	2,431	2,431	2,431	2,431	2,431	2,554	2702	2974	3168	3168
alapdíj (Ft/év)					3,504	3,504	4116										
gázdíj					2,010	2,010	2120										
Középfogyasztók (20 - 100 m³/h) (átlag)	1,662	1,662	1,797	1,916	2,145	2,142	2325	2,621	2,621	2,621	2,621	2,621	2,734	2875	3056	3333	3333
alapdíj [(Ft/m ³ /h)/év]	9,400	9,400	10,440	10,440	10,440	10,440	12032	13,140	13,140	13,140	13,140	13,140	13,704	14400	15192	16596	16596
gázdíj (3)	1,362	1,362	1,500	1,610	1,840	1,844	1982	2,259	2,259	2,259	2,259	2,259	2,354	2476	2611	2847	2847
ezen belül: lakosság, távhő = 1. árkatégória (átlag)				1,857	1,857	1,878	2065	2,573	2,573	2,573	2,573	2,573	2,687	2825	3017	3290	3290
alapdíj [(Ft/m ³ /h)/év]					10,440	10,440	10440										
gázdíj (2)					1,610	1,610	1797										
2. árkatégória (átlag)				1,927	2,202	2,187	2370	2,630	2,630	2,630	2,630	2,630	2,742	2883	3063	3341	3341
alapdíj [(Ft/m ³ /h)/év]					10,440	10,440	12276										
gázdíj (2)					1,885	1,885	2014										

Forrás: Energia Hivatal

Megjegyzések:

(1) Ahol nincs mértékegység (gázdíj, átlagár) ott az értékek Ft/GJ-ban értendők.

A díjtételek és átlagárak nem tartalmazzák a külön jogszabályban [a kedvezményes gázellátás igénybevételéről szóló 50/2003. (VIII. 14.) GKM rendelet] meghatározott gázár-kompenzáció hatásait.

Az átlagos (nem az 1. illetve 2. árkatégoriánál jelzett) adatok fogyasztott mennyiséggel súlyozott átlagos értékeként adódnak.

Az átlagárak változásának oka a gázdíjak, valamint alap- és teljesítménydíjak változásán túl a vetítési alapként szolgáló mennyiségi arányok változása is.

A díjtételek és átlagárak nem tartalmazzák a külön jogszabályban [a szociális gázártámogatásról szóló 289/2007. Korm. rendelet] meghatározott gázár-támogatás hatásait.

A feltüntetett időpontok között a táblázatban szereplő árak nem változtak. A sötétített cellákban szereplő számok csak az összehasonlíthatóság érdekében kerültek

feltüntetésre (nem voltak hivatalosan kihirdetve).

- (2) 2004. január 1-től az I. tömb gázdíja 1147 Ft/GJ, a II. tömbé 1226 Ft/GJ (mindkettő a megfelelő kompenzációval), a III. tömbé 1437 Ft/GJ.
2005. január 15-től az I. tömb gázdíja 1187 Ft/GJ, a II. tömbé 1316 Ft/GJ (mindkettő a megfelelő kompenzációval), a III. tömbé 1603 Ft/GJ.
2005. augusztus 1-től a III. tömb gázdíja 1716 Ft/GJ.
- (3) A 2005. november 1-én bevezetett 1. árkategória a lakossági fogyasztókra és a lakossági célú távfűtésre, a 2. árkategória pedig minden egyéb fogyasztóra vonatkozik.
Az átlagárak (mind a teljesítmény és gázdíj összegzése, mind az 1. és 2. kategória átlaga) számítása itt aktualizált, a 2006. januári átlagárak kiszámításakor használttal
- (4) azonos fogyasztási szerkezet figyelembevételével történt.

Lakossági villamosenergia-árak és árváltozások ÁFA-val, Ft/kWh (1)

	2000. január	2001. január	2002. január	2003. február	2003. augusztus	2004. január	2004. január	2005. február	2005. február	2006. január	2006. augusztus	2007. február	2008. január	2009. január
						(3)	(4)	(4)	(5)	(5)	(5)	(5)	(6)	
Lakossági átlag	18.47	19.57	20.52	22.29	24.30	27.13	27.61	29.50	29.50	28.32	32.40	34.05	39.03	40.15
általános ("A") (2005-től: átlag)	22.18	23.52	24.64	26.54	28.78	32.13	32.13	34.14	34.14	32.77	36.85	38.53	42.27	43.54
I. tömb (1320 kWh/év fogyasztásig) (2)							32.13	33.50	33.50	32.16	36.24	37.92	41.57	42.85
II. tömb (1320 kWh/év fogyasztás fölött) (2)							32.13	35.00	35.00	33.60	37.68	39.36	43.14	44.40
vezérelt ("B")	10.30	10.86	11.42	12.99	14.56	16.25	16.25	17.88	17.88	17.16	21.24	22.92	25.09	25.60

Forrás: Energia Hivatal

Megjegyzések:

- (1) Az ÁFA mértéke 2003. december 31-ig 12 %, 2004. január 1-től 2005. december 31-ig 25 %, 2006. január 1-től 20 %.
- (2) 2005. februártól van tömbök szerinti megkülönböztetés.
- (3) Az átlagárak számítása 2000. és 2004. január között állandó mennyiségi súlyokkal (és a nem lakossági körben is az összes fogyasztó figyelembevételével) történt.
- (4) A 2005. februári ármegállapítás előkészítése során alkalmazott mennyiségi súlyokkal (a nem lakossági körben a feljogosított fogyasztók figyelembe vett fogyasztásával csökkentett fogyasztási aránnyal) számítva.
- (5) A 2006. januári ármegállapítás előkészítése során figyelembe vett mennyiségi súlyokkal számítva.
- (6) A 2008. januártól a közüzemi ellátást felváltó ún. egyetemes szolgáltatásban részesülő lakossági fogyasztókra vonatkozó árak
- (7) A közüzemi ellátásban (2007. december 31-ig) ún "Lakossági C" tarifával vételező villamosenergia-ipari dolgozók és nyugdíjasok fogyasztása nélkül számítva. Tartalmilag nem vehető össze a 2007. februártól érvényes 34,05 Ft/kWh átlagárral, amely átlagár ezen fogyasztás nélkül számítva 35,28 Ft/kWh lenne.
- (8) A közüzemi ellátásban (2007. december 31-ig) ún "Lakossági C" tarifával vételező villamosenergia-ipari dolgozók és nyugdíjasok fogyasztása nélkül számított 35,28 Ft/kWh átlagárhoz viszonyítva.

Lakossági távhő- tarifatablázat, Budapest

		2004.okt.1.	2006.nov.1.	2007. jan.1.	2007.ápr.1.	2008. jan.1.	2008. máj.1.	2008. aug.1.	2008. nov.
Alapdíjak (ÁFA nélkül)									
Fűtési alapdíj	Ft/légm ³ /év	382.20	414.36	567.72	615.36	470.76	470.76	470.76	470.76
Vízfelmelegítési alapdíj	Ft/légm ³ /év	49.68	53.88	73.8	79.92	36.12	36.12	36.12	36.12
Használati melegvíz- alapdíj	Ft/légm ³ /év	224.88	243.84	263.76	283.2	239.4	239.4	239.4	239.4
Együttes alapdíj A (1+2)	Ft/légm ³ /év	431.88	468.24	641.52	695.28	506.88	506.88	506.88	506.88
Együttes alapdíj B (1+3)	Ft/légm ³ /év	607.08	658.20	831.48	898.56	710.16	710.16	710.16	710.16
Hődíj (ÁFA nélkül)	Ft/GJ	1465.0	1589.0	2177	2 359	2949 *	3256	3435	3750

* épületrészenkénti mérés esetén, 2008 január után csatlakozott fogyasztóknál ennél magasabb a hődíj

Forrás: Főtáv Zrt.

Magyar városok aktuális nettó lakossági távhőárai			
	Alapdíj (Ft/légm ³ /év)	Hődíj (Ft/GJ)	Vízmelegítés (Ft/Vízköbméter)
Budapest	482	3,619	
Miskolc	338	3,336	959
Győr	305	2,790	558
Debrecen		3,810	897
Dunaújváros	355	3,364	269
Körmend		3,416	1,036
Vasvár	421	3,752	1,083
Szentgotthárd	347	4,632	747
Székesfehérvár	337	3,788	915
Minimum:	305	2,790	269
Maximum:	482	4,632	1,083
Átlag:	369	3,612	808
Medián:	347	3,619	906

Forrás: Portfolio.hu gyűjtés

Az alanyi jogon járó földgázkedvezmény mértéke, a dátum szerint érvényes ÁFÁ-val (Ft/MJ)

2003.okt.1.			
Éves fogyasztás		0-51 000 MJ/év	51 001-102 000 MJ/év
Háztartási fogyasztók részére szolgáltatott földgáz	20 m ³ /h névleges gázmérő (össz)teljesítmény alatt	0.069	0.046
	20 m ³ /h névleges gázmérő (össz)teljesítmény és a felett	0.063	0.042

Éves fogyasztás	2004.jan.1.		2005.jan15		2005.aug1		2006.jan18			2006.aug1		2006.szept1	
	0-51 000 MJ/év	51 001-102 000 MJ/év	0-51 000 MJ/év	51 001-102 000 MJ/év	0-51 000 MJ/év	51 001-102 000 MJ/év	0-51 000 MJ/év	51 001-102 000 MJ/év	102000 MJ/év felett	0-51 000 MJ/év	51 001-102 000 MJ/év	0-51 000 MJ/év	51 001-102 000 MJ/év
Háztartási fogyasztók részére - a háztartási célú hő- és távhőtermelés, valamint a háztartási mérő nélküli fogyasztók kivételével - szolgáltatott földgáz	0.335	0.243	0.478	0.33	0.608	0.46	0.748	0.601	0.14	1.054	0.606	1.183	0.714
Háztartási mérő nélküli fogyasztók részére szolgáltatott földgáz	0.335		0.478		0.608		0.748			1.054		1.183	

Forrás: a kapcsolódó rendeletek

Az alanyi jogon járó földgázkedvezmény mértéke, a dátum szerint érvényes ÁFÁ-val (Ft/m³)

Éves fogyasztás	2003.okt.1.		
		0-1500 m ³ /év	1500-3000 m ³ /év
Háztartási fogyasztók részére szolgáltatott földgáz	20 m ³ /h névleges gázmérő (össz)teljesítmény alatt	2.35	1.56
	20 m ³ /h névleges gázmérő (össz)teljesítmény és a felett	2.14	1.43

Éves fogyasztás	2004.jan.1.		2005.jan15		2005.aug1		2006.jan18			2006.aug1		2006.szept1	
	0-1500 m ³ /év	1500-3000 m ³ /év	0-1500 m ³ /év	1500-3000 m ³ /év	0-1500 m ³ /év	1500-3000 m ³ /év	0-1500 m ³ /év	1500-3000 m ³ /év	3000 m ³ /év felett	0-1500 m ³ /év	1500-3000 m ³ /év	0-1500 m ³ /év	1500-3000 m ³ /év
Háztartási fogyasztók részére - a háztartási célú hő- és távhőtermelés, valamint a háztartási mérő nélküli fogyasztók kivételével - szolgáltatott földgáz	11.39	8.26	16.25	11.22	20.67	15.64	25.43	20.43	4.76	35.84	20.60	40.22	24.28
Háztartási mérő nélküli fogyasztók részére szolgáltatott földgáz	11.39		16.25		20.67		25.43			35.84		40.22	

Forrás: a kapcsolódó rendeletek

A lakosság átlagkeresete, reáljövedelme, fogyasztói árindex

Év	Teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagkeresete				Fogyasztói- árindex	Reálkereseti index	
	bruttó	nettó	bruttó	nettó		bruttó	nettó
	Ft/fő/hó		előző év = 100,0				
1992	22,294	15,628	125.1	121.3	123	101.7	98.6
1993	27,173	18,397	121.9	117.7	122.5	99.5	96.1
1994	33,939	23,424	124.9	127.3	118.8	105.1	107.2
1995	38,900	25,891	116.8	112.6	128.2	91.1	87.8
1996	46,837	30,544	120.4	117.4	123.6	97.4	95
1997	57,270	38,145	122.3	124.1	118.3	103.4	104.9
1998	67,764	45,162	118.3	118.4	114.3	103.5	103.6
1999	77,187	50,076	116.1	112.7	110	105.5	102.5
2000	87,645	55,785	113.5	111.4	109.8	103.4	101.5
2001	103,553	64,913	118	116.2	109.2	108.1	106.4
2002	122,482	77,622	118.3	119.6	105.3	112.3	113.6
2003	137,193	88,753	112	114.3	104.7	107	109.2
2004	145,520	93,715	106	105.6	106.8	99.3	98.9
2005	158,343	103,149	108.8	110.1	103.6	105	106.3
2006	171,351	110,951	108.2	107.6	103.9	104.1	103.6
2007	185,017	114,282	108	103	108	100	95.4
2008	198,942	122,028	107.5	106.8	106.1	101.3	100.7

Forrás: KSH

Egy főre jutó kiadások COICOP-csoportosítás szerint (Ft)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Élelmiszerek és alkoholmentes italok	90121	110447	119191	142975	146778	145231	154561	167346
ebből:								
élelmiszerek	81426	100199	107704	130320	133958	132744	141235	152792
alkoholmentes italok	8 695	10 248	11 487	12 654	12 820	12 486	13 327	14 554
Szeszes italok, dohányáru	13 576	16 683	18 449	21 354	22 030	22 888	21 800	23 544
ebből:								
dohányárak	9 538	11 658	12 743	14 343	14 720	15 497	14 737	15 703
Ruházat és lábbeli (szolgáltatással együtt)	22 384	26 740	28 650	30 734	32 472	32 293	32 599	30 190
Ebből:								
ruházkodás	15 836	18 694	19 879	21 633	22 599	22 727	22 956	20 800
lábbeli	6 548	8 046	8 771	9 101	9 873	9 566	9 643	9 389
Lakásfenntartás, háztartási energia	70455	79650	87387	100752	117130	124762	133499	148643
100%=2000	100%	113%	124%	143%	166%	177%	189%	211%
100%=előző év	100%	113%	110%	115%	116%	107%	107%	111%
ebből:								
lakásbérleti díj	2 787	3 685	3 850	4 958	5 412	5 674	7 473	7 833
vízellátás és szennyvízelvezetés	8 578	9 341	10 623	12 542	16 899	18 207	18 025	18 909
elektromos energia	17 148	19 056	20 418	21 418	28 502	30 421	32 102	36 641
gáz, vezetékes, palackos	15 875	17 690	20 169	22 557	24 896	27 036	29 100	33 531
folyékony tüzelőanyagok	36	20	8	4	3	3	2	2
szilárd tüzelőanyagok	4 896	5 429	5 971	7 042	6 583	6 927	7 684	8 436
központi fűtés, távhő	6 552	7 504	7 938	8 287	9 171	9 802	10 242	12 600
Lakberendezés, háztartásvitel	20 431	21 937	24 090	29 406	30 687	29 961	30 350	29 473
Egészségügy	13 719	17 059	19 304	22 412	24 519	26 502	26 577	30 772

ebből:								
gyógyszerek, gyógyárak	8 333	11 078	13 444	14 637	15 900	17 397	17 267	21 100
gyógyászati segédeszköz	1 308	2 256	2 282	3 782	4 001	2 662	3 056	2 958
orvosi ellátás	1 051	1 707	1 849	1 695	1 689	1 771	2 008	2 300
fogászati ellátás	2 591	1 059	806	804	1 008	2 515	2 642	2 656
egyéb járóbeteg-ellátás	161	118	180	311	684	774	346	370
Közlekedés	40 718	48 346	53 116	65 494	72 688	90 916	91 290	88 586
ebből:								
személygépkocsi	10 266	12 120	14 991	23 146	20 893	35 530	29 877	20 843
járműüzemanyag	15 996	17 590	20 402	21 827	27 448	29 468	31 781	34 670
személyjárművek karbantartása és javítása	2 586	3 300	3 096	3 110	3 708	4 619	4 485	4 839
Járművekkel kapcsolatos egyéb szolgáltatás	2 178	2 557	2 645	3 193	4 046	4 279	6 011	6 820
Hírközlés	20 211	24 804	28 154	34 383	38 166	41 898	48 049	48 287
ebből:								
telefon és egyéb hírközlési szolgáltatás	19 007	23 432	26 776	33 328	37 073	40 568	46 414	47 050
Kultúra, szórakozás	27 280	34 104	37 335	46 641	51 070	54 697	55 573	55 324
ebből:								
újság, folyóirat	2 578	3 663	3 924	4 183	4 675	5 200	4 079	3 957
kulturális szolgáltatás (mozi, színház, múzeum stb.)	4 902	7 222	7 689	8 434	10 033	11 264	11 795	12 822
szervezett társasutazás	4 270	5 627	7 468	10 285	11 111	13 460	14 029	14 445
Oktatás	1 508	3 276	2 938	4 576	5 219	5 418	6 096	5 816
ebből:								
felsőfokú oktatás	321	1 190	987	1 977	1 969	1 940	2 215	2 081
átképző tanfolyam, felnőttoktatás	495	1 045	871	1 358	1 565	1 567	1 475	1 637
Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás	11 252	14 912	15 418	19 054	21 416	20 624	23 222	24 441
ebből:								
munkahelyi és diákétkeztetés	6 283	9 195	9 677	11 386	13 404	12 709	9 209	9 074
Egyéb termékek és szolgáltatások	29 013	33 204	34 583	40 094	45 695	48 345	49 765	53 888
ebből:								
testápolás	9 572	11 923	12 652	14 274	14 709	14 953	15 458	16 554
biztosítások	14 138	16 900	16 952	19 437	25 143	26 419	25 639	27 861
Mindösszesen	360668	431162	468612	557875	607871	643535	673381	706310

Forrás: KSH

Háztartási kiadások COICOP-csoportosítás szerint (2005, PPS – purchasing power standard)

	EU27	EU25	EU15	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
Élelmiszerek és alkoholmentes italok	3594	3675	3851	4043	2238	2503	2872	3185	2440	4491	4801	4685	3733	5359	5158	3091	3166	4851	2413
Szeszes italok, dohányáru	560	577	626	669	269	347	785	489	300	2032	1045	586	650	506	646	329	332	865	380
Ruházat és lábbeli	1412	1483	1648	1425	218	679	1168	1355	601	1851	2154	1786	1853	2013	2649	778	743	3343	537
Lakásfenntartás, háztartási energia	6936	7297	8127	7610	2461	2444	7194	8445	3240	8520	7442	7874	7339	8512	7381	1810	1776	15611	2073
Lakásbérleti díj - tényleges	1276	1356	1587	1448	21	551	1891	2435	1	896	865	443	1865	750	807	106	53	2030	94
Lakásbérleti díj - számított	3600	3804	4330	4036	1558	:	2495	3297	1854	4965	4404	5949	3346	5271	4702	608	736	10210	-65
Lakásfenntartás, javítás	371	390	410	349	95	265	440	750	299	1095	486	189	155	249	383	229	82	833	229
Vízellátás és szennyvízelvezetés	455	475	488	333	132	272	598	510	266	297	467	520	535	393	334	149	167	645	513
Háztartási energia	1192	1228	1243	1444	656	1356	1770	1453	690	1267	958	773	1438	1439	1156	718	738	1894	1236
<i>villamos energia</i>	438	448	454	618	408	539	616	:	292	550	404	425	852	486	724	217	235	730	506
<i>gáz, vezetékes, palackos</i>	330	342	356	437	16	356	151	321	38	214	30	233	179	690	123	107	102	450	449
<i>folyékony tüzelőanyagok</i>	106	113	131	368	1	1	150	:	9	309	452	101	361	79	240	0	0	688	0
<i>szilárd tüzelőanyagok</i>	55	51	31	20	143	48	61	:	103	194	68	14	46	59	70	68	75	26	119
<i>központi fűtés, távhő</i>	80	80	38	:	88	412	794	:	249	:	4	0	0	125	1	325	326	:	163
Lakberendezés, háztartásvitel	1416	1493	1667	1687	213	815	1459	1543	568	2613	1929	1211	1693	1670	2008	546	392	3702	498
Egészségügy	796	832	907	1400	305	239	639	1024	282	904	1824	577	1167	1132	1624	394	445	1351	440
Közlekedés	3078	3252	3649	3863	355	1351	3331	3790	1087	4203	3222	2743	3777	3420	4980	1155	762	8403	1511
Hírközlés	738	768	807	878	325	555	583	828	596	1255	1174	701	914	621	1164	610	435	1139	696
Kultúra, szórakozás	2187	2313	2594	2868	204	1289	2738	3168	691	3670	1285	1659	1926	1680	2044	667	402	3869	909
Oktatás	238	250	273	136	34	66	100	236	145	687	738	292	165	202	1354	145	102	223	90
Vendéglátás és szálláshely- szolgáltatás	1417	1500	1716	1894	255	619	960	1212	339	2190	2661	2414	1277	1428	2830	557	429	4098	343
Egyéb termékek és szolgáltatások	2291	2426	2744	3576	220	1234	2233	3226	559	3956	2701	1499	3392	2242	2370	508	393	4478	803
Mindösszesen	24663	25866	28609	30049	7097	12141	24062	28501	10848	36372	30976	26027	27886	28785	34208	10590	9377	51933	10693

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK
Élelmiszerek és alkoholmentes italok	6082	3089	3933	2704	3243	2355	3966	2910	3086	2913	3159
Szeszes italok, dohányáru	786	625	847	262	477	307	575	333	588	531	753
Ruházat és lábbeli	2387	1694	1682	489	861	333	1678	661	934	1270	1585
Lakásfenntartás, háztartási energia	2596	7513	6732	3341	5560	832	5483	2517	6614	8250	9458
Lakásbérleti díj - tényleges	208	2085	1238	52	410	21	184	207	1251	2679	1923

Lakásbérleti díj - számított	:	3005	2480	1450	3882	:	2974	1083	4351	3726	5593
Lakásfenntartás, javítás	1729	346	614	300	65	58	250	341	5	538	536
Vízellátás és szennyvízelvezetés	157	785	1010	480	318	133	494	253	184	346	438
Háztartási energia	502	1291	1390	1058	885	620	1581	1716	824	962	968
<i>villamos energia</i>	416	646	571	356	550	240	586	577	516	796	465
<i>gáz, vezetékes, palackos</i>	68	789	223	196	258	198	152	558	0	0	429
<i>folyékony tüzelőanyagok</i>	13	4	230	7	:	0	455	1	124	42	62
<i>szilárd tüzelőanyagok</i>	5	3	179	219	40	103	219	68	83	20	10
<i>központi fűtés, távhő</i>	0	56	105	280	:	78	169	511	101	57	0
Lakberendezés, háztartásvitel	3070	1888	1868	478	994	201	1389	494	1238	1640	2092
Egészségügy	869	371	946	485	1264	205	356	330	852	638	383
Közlekedés	4758	3196	4863	862	2693	344	3717	986	3818	3623	4305
Hírközlés	837	903	793	512	616	259	950	506	693	791	852
Kultúra, szórakozás	2879	3193	3809	662	1182	224	2234	712	2731	3398	3943
Oktatás	352	306	242	138	356	45	202	92	51	8	457
Vendéglátás és szálláshely- szolgáltatás	2030	1647	1660	180	2263	58	1035	520	1021	981	2558
Egyéb termékek és szolgáltatások	1960	4945	2792	571	1359	162	2220	713	2733	1569	2415
Mindösszesen	28606	29370	30167	10684	#####	5325	23805	10774	24359	25612	31960

Forrás: Eurostat

3. melléklet - Igénylőlap a 2009. évi energiafelhasználási támogatás megállapításához

A hiányzó adatokat ki kell tölteni, illetve a megfelelő választ X-szel kell jelölni. Ha Ön a lakóingatlanában több energiatípusot – például gázt és távhőt is – használ, egy igénylőlap kitöltésével mindkét támogatást igényelheti.

1. Az igénylő (a számlatulajdonos vagy a távhő-szolgáltatási díj fizetésére kötelezett) személyes adatai:

Családi és utóneve:
 Születési neve:
 Anyja neve:
 Születési hely:
 Születési idő (év, hó, nap):
 Lakcíme: □□□□ irányítószám település.....
 utca/út/tér házszám lépcsőház emelet, ajtó
 *Telefon: e-mail cím:

* A telefonszám és e-mail cím megadása nem kötelező.

2. Az igénylő és a vele együtt élő személyek adatai és jövedelme:

A táblázatban fel kell tüntetni az igénylőt és minden olyan személyt, aki a kérelmezővel közös bejelentett lakcímen lakik. A jövedelemre vonatkozó oszlopot csak azon személyek vonatkozásában kell kitölteni, akik jövedelemmel rendelkeznek. A táblázat rá vonatkozó sorát - a beírt adatok valóságának igazolására - minden nagykorú személynek aláírásával kell ellátnia; kiskorú, illetve cselekvőképtelen személyek esetén a szülő, a gyám, illetve a gondnok aláírása szükséges.

Név	Születési idő /év, hó, nap/	Adóazonosító jel*	Havi nettó jövedelem (Ft)	Aláírás
	□□□□ □□ □□	□□□□□□□□□□		
	□□□□ □□ □□	□□□□□□□□□□		
	□□□□ □□ □□	□□□□□□□□□□		
	□□□□ □□ □□	□□□□□□□□□□		
	□□□□ □□ □□	□□□□□□□□□□		
	□□□□ □□ □□	□□□□□□□□□□		
	□□□□ □□ □□	□□□□□□□□□□		

* Ha nem rendelkezik adóazonosító jellel, akkor ezt a tényt a táblázatba írt „NINCS” szóval kell feltüntetni.

3. Kijelentem, hogy az igénylőlap benyújtásának időpontjában a háztartásom táblázatban feltüntetett tagjai között van olyan személy:

- aki után vagy részére súlyos fogyatékoság vagy tartós betegség miatt magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, ha igen, akkor e személyek száma fő
- aki fogyatékosági támogatásban részesül, ha igen, akkor e személyek száma fő
- aki gyermekét egyedülállóként neveli, ha igen, akkor e személyek száma fő

- aki nagycsaládosnak minősül igen nem

4. Szolgáltatásra vonatkozó adatok

Kérjük, jelölje X-szel, hogy milyen szolgáltatásra tekintettel kéri a támogatás megállapítását:

- gázszolgáltatás távhő- vagy hőszolgáltatás.

Ha a támogatást közvetlen számlázás alapján, gázszolgáltatásra tekintettel kéri, akkor kérjük megadni a következő adatokat:

A gázszolgáltató megnevezése:

Ügyfélazonosító száma vagy a hivatkozási szám:

Fogyasztási hely azonosító száma vagy a szerződés száma:

A gázmérő gyári száma:

Ha a támogatást közvetlen számlázás alapján, hő- vagy távhőszolgáltatásra tekintettel kéri, akkor kérjük megadni a következő adatokat:

A hő- vagy távhőszolgáltató megnevezése:

Ügyfél azonosító szám:

Hővételezési hely azonosító:

A mérő azonosító száma/hőközpont azonosító száma:

A fenti részen csak azon adatokat kell feltüntetni, amelyek a számlán szerepelnek. Azon igénylőknek, akik a szolgáltató részére díj szétosztás nélkül fizető társasházban laknak (vagyis nevükre a szolgáltató nem állít ki számlát), a közös képviselő nyilatkozatát csatolniuk kell!

A kérelemhez mellékelni kell:

- a kérelem benyújtásának hónapjában - amennyiben az még nem került kibocsátásra, a kérelem benyújtását megelőző hónapban (elszámolási időszakban) kiállított gáz-, illetve távhő-szolgáltatási számla (részszámla) másolatát,
- közös mérővel rendelkező társasházi lakásban lakó, gázszolgáltatást igénybe vevő fogyasztó, valamint a távhőszolgáltatás díját a szolgáltató részére díjszétosztás nélkül fizető társasház esetén a közös képviselőnek a lakossági vezetékes gázfogyasztás és távhőfelhasználás szociális támogatásáról szóló 289/2007. (X. 31.) Korm. rendelet 4. §-ának (5) bekezdése szerinti nyilatkozatát, továbbá a társasház részére a kérelem benyújtásának hónapjában - amennyiben az még nem került kibocsátásra, a kérelem benyújtását megelőző hónapban - (nem havonkénti számlázás esetén a kérelem benyújtását megelőző fogyasztási időszakban) kiállított gáz-, illetve távhő-szolgáltatási számla másolatát,
- a szolgáltatásba újonnan bekapcsolt fogyasztási hely esetén a szerződés másolatát,
- amennyiben a 2009. évi jogosultsági időszakban már részesült támogatásban, vagy háztartásának tagja a jogosultság megállapítása során beszámításra került, az azonos jogosultsági időszakra benyújtott új kérelem esetén a szolgáltató igazolását a támogatás megszűnésének tényéről.

5. Nyilatkozat

Tudomásul veszem, hogy a Magyar Államkincstár illetékes Regionális Igazgatósága, illetőleg az állami adóhatóság – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 55/D. §-ában foglaltak alapján – a támogatásra való jogosultság fennállásának ellenőrzésére jogosult.

Tudomásul veszem, hogy az ellenőrzés során az Igazgatósággal köteles vagyok együttműködni, adatszolgáltatási, illetve megjelenési kötelezettségemnek eleget tenni, továbbá hogy a jogosultság kezdetétől számított két évig köteles vagyok megőrizni a kérelmemben foglaltakat megalapozó iratokat.

Tudomásul veszem, hogy a szolgáltatási szerződés megszűnését a megszűnést követő 15 napon belül köteles vagyok a Magyar Államkincstár támogatást megállapító Regionális Igazgatóságának bejelenteni.

Tudomásul veszem, hogy a jogosulatlanul igénybe vett támogatást kamattal növelten vagyok köteles egy összegben visszafizetni.

Kijelentem, hogy sem én, sem a háztartásomban élő személy más lakóingatlanra támogatást nem vesz(ek) igénybe.

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a kérelemben feltüntetett adatok a valóságnak megfelelnek.

Dátum: év hó nap

.....
(az igénylő aláírása)